

ඔබේ දම්මාන මව් දම්මාම නම්

If Your Mother is as My Own

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

ප්‍රථම මුද්‍රණය : 2013 මාර්තු

ඔබේ අම්මාත් මගේ අම්මාම නම්
If Your Mother is as My Own

© අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

ISBN : 978-955-54336-2-4

Bar Code : 9 789555 433624

කංවුක නිර්මාණය : ප්‍රියන්ත එම්. හේවගේ මයා

අතුරු පෙළ ගැස්ම : IG Unlimited

සෝදුපත් කියවීම : සුජීවා මල්කාන්ති මෙනවිය
වාමලී පීරිස් මෙනවිය
එම්. එන්. එෆ්. නයිසරා මෙනවිය
හෂිනි චතුරිකා මිය
ජානක චතුරංග මයා

මුද්‍රණය : IG Unlimited

ප්‍රකාශනය : කර්තෘ ප්‍රකාශනයකි.

සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණි.

Printed for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org

Website: <http://www.budaedu.org>

Mobile Web: m.budaedu.org

This book is strictly for free distribution, it is not to be sold.

නොමිලයේ බෙදාදීම පිණිසයි.

පිළුම

මගේ අම්මා විවාහ වෙලා
තියෙන්හේ 1968 දී,
ප්‍රේම සම්බන්ධයකින්.

සාම්ප්‍රදායිකවම, ප්‍රේම සම්බන්ධයට ගෙදරින් විරුද්ධ වුවත්
එකම සිතින් තම පණ මෙන් ආදරය කළ
සෙනෙහෙබර පෙම්වතා
තිර අදිටනින්
සත්‍යක්‍රියා කොට
මගේ අත්තාගෙන් කිරිඅම්මාගෙන්
ආශීර්වාදය සමඟ
මංගල පෝරුව මත
අෂ්ඨක කියා
දිගතල ගිය
අරය
එළා මෙළා තුර,

මගේම අම්මා පමණක් නොව
සැබෑම ගුරුවරියක්
දියණියක්
පෙම්වතියක්
මවක්
මිතුරියක්
මිත්තනියක් ලෙස
මාගේ ජීවිතය හා ගහට පොත්ත මෙන් බැඳී
දශක හතරක් පුරා
මා වෙනුවෙන් හා අප වෙනුවෙන් හෙළි,
ලේ, කිරි, කඳුළු, දහදිය වල
සැබෑම ගුණය
මා අමතක කරන්නේ කෙසේද?
මගේ අම්මේ,

මා ඔබ වෙනුවෙන් පමණක්ම හෝ
මා, මා වෙනුවෙන්ම පමණක් නොව,
මුළු මහත් ලෝ වැස්සන් වෙනුවෙන්ම බව
නිරන්තරයෙන් මට වටහා දෙමින්,
හෘද සාක්ෂිය දෝතට ගෙන
අභිමානයෙන් හුදී ජනයාට
වැඩ කිරීමට මාව ගොඩ නැගූ
මගේ රත්තරං අම්මේ
මේ පිදුම !!!

නුඹගේ නාමයෙන්
ලෝ සුවභසක්
නුඹ වැනිම වූ සදාදරණීය මව්වරුන්ටයි.

හැඳින්වීම

සමාජ වටිනාකම්, සමාජ හර පද්ධතීන් ශ්‍රී ලාංකේය ජන සමාජය තුළ සෝදා පාළුවට ලක් වෙමින් පවතින්නේ දැවැන්ත වේදනාවක් හඳවන රුදුවිනි. අභිමානය, ස්වභක්තිය, සහජීවනය සපිරී ශ්‍රී ලාංකේය ජන සමාජය, පසුගිය දශක ගණනාවක සිට ක්‍රමිකව සීඝ්‍රයෙන් දැවැන්ත බේදනීය තත්ත්වයක් ගොඩනගා ගනිමින් සිටී. පසුගිය කාලය තුළ එකී තත්ත්වයන් හඳවනට ඉමහත් වේදනා සිතුවිලි එකතු කළ නිසාවෙන් ඒ පිළිබඳව නැවත නැවතත් ගැඹුරෙන් සිතීමට හා පසුබිම් විග්‍රහ කර ගැනීමට මම දැඩි ප්‍රයත්නයක් දැරුවෙමි. තනිවමත් කණ්ඩායම් වශයෙනුත් කළ සකල ප්‍රයත්නයන් අවසානයේ මෙම නිර්මාණයට මහදුට පාර පෙන්වීමට සමත්විය.

සුජාත අභිමානවත් දියණියන් බිහි කරන සුවහසක් අම්මලාගේ වටිනාකම් සිහිපත් කර වත්මන් ජන සමාජයට ගෙන හැර දැක්විය යුතු කාලය එළඹී ඇති බැව් විත්ත සන්නානයට දැඩිවම දැනුණි. දින - සති - මාස ගණන් නිදිවරමින් මේ පිළිබඳ මම සිතුවෙමි. විවිධ උත්සාහයන් ද කළෙමි. අවසන වඩාත්ම සාර්ථකම, සුදුසුම, සඳාචාරසම්පන්නම ඵලදායී සත් ක්‍රියාව මාගේ ආදරණීය අම්මාගේ භූමිකා විකාශනය පිළිබඳ සමාජගත කිරීම බව මම තරයේ විශ්වාස කළෙමි.

මෙහිදී ඉතා මටසිඵලු සරල බස් වහරකට භිතාමතාම සමීප වූයේ, මෙම උත්සාහය වඩා පහසුවෙන් හා සමීපව ජන සමාජයට ප්‍රතිශෝධක කාරකයක් ලෙස භාවිතා කළ යුතු යැයි සිතූ නිසාවෙනි.

මෙම පොත පරිශීලනය කරන වත්මන් මව්වරුන් හා අනාගත මව්වරුන් තම දියණිවරුන්ට පුළුල්, හරවත් ලෝකයක් නිර්මාණය කර දීමට යම් මානසික ඒකාග්‍රතාවයකට පත් වන්නේ නම් එය මා ලද භාග්‍යයක් කොට සලකමි.

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

මව හා දියණිය අතර ගොඩනැගිය යුතු මානව සහසම්බන්ධතාවයට ලොවක් ගොඩනගන්න තරම් ශක්‍යතාවයක් පවතී.

මිනිසුන් තම ජීවිත කාලය තුළ සමාජ සුභසාධනය උදෙසා විවිධාකාර වූ කැප කිරීම් කරනු ලබයි. "ඔබේ අම්මාත් මගේ අම්මාම නම්" කෘතිය ද එවැනි උත්සාහයක ප්‍රතිඵලයකි.

මෙම පොත පරිශීලනයෙන් ලබන යම් ධනාත්මක සිතුවිල්ලක් වෙතොත් එය, ලොව හිත සුව පිණිස ප්‍රවලිත කරනු මැනවි. හැකියාවක් වෙතොත් බොහෝ දෙනෙකුට කියවීමට මෙම පොත් පිංව අතින් අත යවනු මැනවි. නොඑසේ නම් තම හැකි පමණ පිටපත් කර බෙදා හරිනු මැනවි.

නැති වූ හා නැති කරගත් බොහෝ යහපත් දෑ හිමි කර ගැනීමට ජන සමාජයට අපි සැම අත්වැලක් වෙමු.

මෙම කාර්යයෙහිදී මට උදව් උපකාර කළ සෑම සහාදයෙකුටම මම ස්තූතිවන්ත වෙමි. ඔබගේ අදහස් ද ගරු කොට සලකමි.

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු
24/25 වී, දංකනත්ත පාර,
මාබෝල, වත්තල.
072-4401133
anugokula@yahoo.com

දෙවන මුද්‍රණයට පෙර වදනක්

අනුෂා ගෝකුල මහත්මිය විසින් රචිත 'ඔබේ අම්මා ක් මගේ අම්මා ම නම්' නමැති කුඩා පොත් පිංච මා අතට පත් වී වසරකට ක් වැඩි කාලයක් ගත විය. දෙස් විදෙස් ධර්ම ප්‍රචාරක කටයුතු හා නාගානන්ද ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ විශ්වවිද්‍යාලය ගොඩනැගීම ආදී කාර්යයන්හි නිරන්තරයෙන් යෙදීම නිසා පසුගිය කාල වකවානුව තරමක් අවිචේකි විය.

2015 වර්ෂයේ මැයි මාසයේ ප්‍රංශයේ දී යුනෙස්කෝ සංවිධානයෙන් පැවැත් වූ වෙසක් සැමරුමෙන් පසු ලැබූ කෙටි විවේක කාලයේ දී තායිවාන කායිපේ ජේරවාදී සමාධි බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතනයේ ඇති කුඩාපොත් ගුලට ඇතුල් වී පොතක් කියවීමට සැරසෙන මොහොතේ මේ කුඩා පොත් පිංච හා ප්‍රනාන්දු මහත්මිය විසින් එවන ලද ලිපිය තෙත ගැටුණි. ඒ ලිපිය අවසානයේ සඳහන් වූ යේ 'මේ කෘතිය වත්මන් ශ්‍රී ලාංකීය දරුවන් වෙත නොමිලයේ බෙදා දීම පුදුසු යැ යි ඔබ වහන්සේට හැගේ නම් මෙය මුද්‍රණය කර දෙන ලෙස යි.' මෙම කාරුණික ඉල්ලීම ම මේ ග්‍රන්ථය කියවීමට මා යොමුකර විය. ග්‍රන්ථය ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වුවත් එහි අන්තර්ගතය හා දෙන ලද පණිවිඩය මහත් පෘථුල බව ග්‍රන්ථය කියවා අවසන් කළ මට දැනුණි. සරල බස් වහරකින් ලියා ඇති මෙය ලොකු කුඩා කාගේ ක් හදවතට සමීප ව කථා කරන බවක් දුනේ. ප්‍රනාන්දු මහත්මිය හා ඇගේ දයාබර මෑණියන් අතර ගසට පොත්ත මෙන් බැඳී ඇති සෙනෙහසින් පිරුණු සබඳතා ව අප කාට ක් අත් විදිය හැකි පොදු අත්දැකීමක් ලෙසින් මෙහි පෙල ගස්වා ඇත. කුඩා පොත් ගුලේ ඇති ඇදිපුවට මත ඉදගෙන එක හුස්මට කියවා අවසන් කළ පසු දැන්තට ම, 'ඔබේ අම්මා මාගේ අම්මා ම යැයි මට සිතූනා' එහෙත් මට ඒ හැඟීම දැනෙන විට මා මෙලොවට බිහි කළ මාගේ ආදරණීය මෑණියන් මෙලොවින් සමුගෙන දෙමසක් ඉක්ම යෑමට ක් ළඟ ය. නොබෝ දිනකින් ඇගේ තුන්මස දානමය පිංකම සිදුකිරීමට බලාපොරොත්තුවෙන් සිටින මොහොතේ මට කල්පනා වූ යේ, මාගේ මෑණියන්ගේ තුන්මස සැමරුම් පිංකම දිනයේ දී 'ඔබේ අම්මා ක් මාගේ අම්මා ම නම්' නමැති පොත් පිංච නැවත මුද්‍රණය කොට ලාංකීය දූ පුතුවන් අතර බෙදාහැරීම වඩාත් යෝග්‍ය බවයි.

ඒ අනුව මම අනුශාසක ධූරය දරණ තායිවානයේ කායිපේ එක්සත් සමූහ අධ්‍යාපන ආයතනයේ අනුග්‍රහයෙන් මේ කුඩා ග්‍රන්ථය නැවත මුද්‍රණය කොට ඔබ අතට පත්කරමි.

*අප්‍රමාණ දුක් ගැහැටයන්ගෙන් මිදීමට
දරුසෙනෙහස පාරමිතාවක්ගේ සලකා
තුන්සිය හැටපස් දවස ම දුක් ගැහැට අදෝනා විදිමින්
දුවා දරුවන් බෝසත්වරු කරවීමට පාරමිතා පුරන
ලොව වසන සුවහසක් මව්වරුන්ට
පූජෝපහාරයක් ම වේවා !*

බෝදාගම වන්දිම නායක ස්ථවිර,
තායිවානයේ ප්‍රධාන සංඝනායක,
අධ්‍යක්ෂක, නාගානන්ද ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ විශ්වවිද්‍යාලය,
මානෝලේඛන විහාරය,
බොල්ලෑගල, කැළණිය.

පෙරවදන

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු විසින් විරචිත “ඔබේ අම්මාත් මගේ අම්මාම නම්” වූ කුඩා පොත් පිංච මා කියැවූයේ එක හුස්මටය. ඊට හේතු වූයේ “අනුෂාගේ අම්මා, මාගේද අම්මා වීම” නිසා යැයි මම සිතමි. එහෙත් මට අවුරුදු හතළිස් නවයක්ව සිටියදී මගේ අම්මා මෙලොව හැරදා ගිය හෙයින් අද මමත් අනුෂාත් වෙනස් වෙමු. ඇය තවමත් සිය මවගේ අපිරිමිත වූ, ආන්ලාද ජනක වූ, අසීමිත ප්‍රේමයෙන් හා සෙනෙහසින් සිය දිවිය ගැඹුරින් අත්විඳීමට තරම් වාසනාවන්ත වී සිටින්නීය. මා මහැදුරු පදවියෙන් පිදුම් ලද දා “මගේ අම්මා අද ජීවත්ව සිටියා නම්, ... එම පදවියේ සැබෑ හිමිකරු ඇය යැයි” මට සිතන වාර ගණන අපමණය. මිනිසකු තුළින් ඔහු හෝ ඇය මෙලොවට බිහි කළ මව කවුදැයි හඳුනා ගත හැකි බව සෑම මිනිසකුම අවබෝධ කර ගත යුතු වේ. ඒ අනුව මා අනුෂාගේ මව දැකීමේ අනුෂා තුළින්ය.

අනුෂා ගෝකුළයන්ව, මා හඳුනා ගත්තේ ජාතික ගුවන් විදුලියේ, ස්වදේශීය සේවයේ “නැණ සරණි” වැඩසටහනින්ය. එම කාන්තා වැඩසටහනේ සම්පත්දායකයින් දෙපළක් වන අප දෙදෙනා මෙරට සුවහසක් කාන්තාවන්ට ජීවිතය යනු කුමක්දැයි කියා දීමට අපමණ ලෙස වෙහෙසව ඇත. එම වැඩසටහන් වලදී අනුෂාගේ මුවින් පිටවන සෑම වදනකින්ම ඇය දැකීමට මම පුරුදු වුණෙමි. අනුෂා වනාහී ඉතා සවිමත්වූත්, මනාවූත් සමාජානුයෝජන ක්‍රියාවලියකට පාත්‍ර වූ මාහැඟි එලයක් ලෙස අප සමාජයට දායාද වූ අයෙකු ලෙස මා ඇයව දුටුවාය. අනුෂාගේ සමාජ දැක්මෙහි හා මෙහෙවරෙහි රහස ඇයගේ මව හා පවුල බැව් මට දැන් සනාථව ඇත. දුරුවකු උදෙසා මවකට කළ හැක්කේ කිනම් මෙහෙවරක්දැයි අනුෂා අත්වින්දා පමණක් නොව, සිය මිළ කළ නොහැකි අත්දැකීම් අද සමාජයේ ජීවත් වන මව්වරුන්හට පාඩමක් කර තිලිණ කිරීමට ඇය අමතක නොකළාය. අනුෂාගේ දර්ශනය එයයි . “කිසියම් හෝ දෙයක්” සමාජයට කිරීමය.

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

අපේ කාලයේ “නිබ්බූත පද” ගැයිය හැකි මව්වරුන් අප අතර අද සුලබව සිටීද ? දැන් දැන් එම යුගය හමාර වෙමින් ඇත යැයි අපට සිතෙන්නට වීම අප හඳවත් තුළ තිගැස්මක් මතු කරයි. ලොවට දරුවෙකු බිහිකළ පමණින්, ගැහැණියකට මවක විය නොහැකි බව මම කවදන් විශ්වාස කරමි. “මව් ගුණය වනාහි” මව් පදවියට වඩා සීමා වැට කඩොළේ සිඳ බිඳ දමා සිසාරා ගිය හැකි මුළු මහත් විශ්වයටම ශක්තියක් වන අපූරු සංකල්පනාවකි. අකම්පිත බව, නිර්හංකාරය, සමාජය හැඩ ගැස්වීමේ අතිලාභය ඇති බව, දරා සිටීම, වර්තවත් බව අපට කියා දෙන පාඩමේ හිමිකරුවා කවුද ? අප මුව තුළට රං කිරි හොවන “සදාදරණීය අම්මා” එම පාඩම් පොතේ මුල් ගුරුවරයාය.

එවන් මවක් වන්නට ඔබටද සිතෙන ලෙස, පමණින් කුඩා වුවත් මෙම මහා ග්‍රන්ථය අනුෂා විසින් පෙළ ගස්වා ඇති අන්දම ප්‍රශංසනීය වේ. අලුත් දෙයක් කරන්නට නිරතුරුව වෙර දරණ අනුෂා ගෝකුළයන්ට තව තවත් සමාජ මෙහෙවරෙහි යෙදීමට අවැසි දිරිය ශක්තිය නොඅඩුව ලැබේවායි ! මම ඉත සිතින් පතමි.

මහාචාර්ය / නීතිඥ යසාංජලී දේවිකා ජයතිලක
සමාජ හා මානව විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය

පිළිසිඳ ගැනීම

වර්ෂ 1968 දී විවාහවෙලා
බිත්තියේ එල්ලා තිබෙන දින දර්ශනයේ දින ගනිමින්,
ඔබ මාව ප්‍රාර්ථනා කළා කියලා
මම අහලා තියෙනවා.
ඉඩම් මිලදී ගන්නකම්, ගෙවල් හඳුනකම්, වාහන මිලදී ගන්නකම්,
උසස් අධ්‍යාපනය ලබනකම්, ලොකු ලොකු තානාන්තර ලබනකම්
නොසිට

ඒ සුන්දර මධු සමයේ සිටම
මාව ප්‍රාර්ථනා කළා ඔබ,
සෑම මසකම ඒ දවසට මුණ බෙරි කරගෙන
“මේ මාසෙත් නෑ” කියා දුක් වුණා නේද? ඔබ,
මම, ඔබ ආදරයෙන් බලාපොරොත්තු වුණු,
සුජාත දියණියක්. . . .

දෙනෙදක ආදරයේ උපරිම වින්දනීයම මොහොතක
පිළිසිඳ ගත් කළලයක් මම.
“මල කරදරයක් මේක”
තව ටිකක් කල් ඉන්න තිබුණා.
ගේකුත් හදුලම දරුවෙක් හඳුනවා කියලා හිතන සමාජයක
ඒ සෑම භෞතික දේකටම වඩා ඔබට මගේ වටිනාකම දැනුණා.
පින් සිද්ධි වෙනවා.
ඔය පින්වන්ත කුසේ
පිළිසිඳ ගන්න ඉඩ දුන්නට මට.

ගොඩ වෙදකම් වලින් හරි,
 සුදුසුකම් ඇති හෝ නැති වෛද්‍යවරු යැයි
 කියා ගන්නා අය ළඟට හරි ගිහින්
 ඒ ලේ හත්ත වස්ස කර පොඩිකර දමන්න
 තුන් හිතකටවත් ආවේ නැත්තෙ
 සාරාසංඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂයක් නැති වුණත්
 සංසාරේ බොහෝ කලක් ඔබත් මාත් පින් කර තිබූ නිසා වෙන්න ඇති.
 නුඹේ පින්බර කුසේ ඒ ලේ හත්තට සුවසේ වැඩෙන්න ඉඩ දන්නට
 බොහොම පින්.
 මගේ රත්තරං අම්මේ. . .

කුසේ මාස 5 දී

අඳුරු නෑ දෙයියනේ ඒ කුටිය. මට දැනෙනවා ඒ සෙනෙහස. මට දැනෙනවා. මාව ස්පර්ශ කරන විදිය. මට ඇහෙනවා තාත්තා ආදරයෙන් කතා කරනවා. ඔබ දෙදෙනාගේ ආදරය මව් කුස එළිය කරනවා. මට ඊදෙයි කියලා බොහොම පරිස්සමට අඩිය තියලා ඔබ ඇවිදින හැටි. මෙව්වරම මම ගැන හිතනවාද? අලුත් එළවළු, අලුත් පළතුරු කිසිම අඩුවක් නෑ. මට හැමදේම දැනෙනවා. අම්මා නිදාගත්තම මට වෙලාවකට කම්මැලියි. මම පයින් ගහන්නේ තරහට නෙමේ. මට පාළියි. ඔයාලගෙ හඬ මට ඇහෙන්න ඕනෑ. මම ආසයි මට දැනෙන්න බඩ අතගානවා නම්.

“ලැජ්ජා වෙන්න එපා. තාත්තට කියන්න බඩට කන තියලා මගේ හදවත ගැහෙන හඬ අහන්න කියලා” මාව තේරුම් ගත්තා හේද? තාත්තාගේ උණුසුමත් මට හොඳට දැනෙනවා. ඉක්මනට කාලෙ ගෙව්ලා ඉක්මනට එළියට එන්න පුළුවන් නම් ? මට හිතහත් යනවා. මතකද දවසක් හවස්කරේක ඉස්තෝප්පුවේ බංකුවේ ඉඳුගෙන අම්මා අල්ලට සිති අරගෙන කහට කෝප්පයක් බොනකොට වෙච්චි දේ ? හා. . . . මතක නම් කියන්න බලන්න. රස කර කර ලතාවට තේ බොනවා සිති කකා. මාත් එක්ක කතා කරන්නෙත් නෑ. මම දන්නා පයින් දෙකක් අම්මගෙ බඩට.

අල්ලෙ සිති උඩ විසිවුණා. මතකද? අනේ ඒ හුරතල් දැගලිල්ලට කොච්චර අම්මා සතුටු වුණාද? මට ඒවා හරියට දැනුණා මගේ අම්මේ.

සොදුරු කුටියේ දස මසක් පිරි

දැන්නම් ඇති හිටියා හොඳටම. මට එළියට එන්න ඕනෑ. මම පුළුවන් තරම් දැගලුවා. මට දුකයි අම්මට රිදෙනවා. ඒත් මට කරන්න දෙයක් නෑ. ගොඩක් අමාරු වෙන එකක් නෑ. ඔයා ගොඩක් ඇවිද්දා. වැඩ කලා. මං ගැන හිතුවා. ඇහෙනවා නේද? සමහර අම්මලා කෑ ගහනවා ලේබර් රූමි එකේ. මම රිදුවන්නේ නෑ. බොරුවට කෑගහන්න නම් එපා. මටත් ලැජ්ජයි. ඔන්න දැන්නම් හොඳටම ළගයි එන්න. දුකයි සතුටයි දෙකයි නේද? වේදනාව ඉවසන්නකෝ ටිකක්. තව ටිකක් බලන්නකෝ. අම්මාගේ රෝස පාට කිරි කැටියා. මටත් රිදෙනවා. උනුයි. . . . උනුයි. . . උනුයි. . . . රිදෙනවෝ. ඇත්තටම මේ නර්ස් නැන්දලයි ඩොක්ටර් මාමලයි පුදුම සේවයක් කරන්නේ. ගානක්වත් නෑ එයාලට. ළිඳෙන් වතුර බානවා වාගේ එයාලට නම්.

අනේ අම්මේ ඔයා හරිම ලස්සනයි. මම දන්නෙත් නෑ. එක පාරටම බොග් ගාලා එළියට ආවනේ. ආ. . . මෙන්න බොලේ වයර් එකක්. ආ. . . නෑ. . . නෑ. . . ඒක අම්මයි මායි සම්බන්ධ කළ පෙකනිවැල. හරි. . . හරි. . . අයියෝ මෙන්න ඒක කැපුවා. අපි දෙන්නා වෙත් කළා නේද? නෑ මගේ සුදු රත්තරන් අම්මේ. අපි තවත් ළං කළා නේද? ඔයාගේ වේදනාව අතරින් ඔයාගේ මුණ දෝරේ ගලන ආදරය..... මට පැනලා බදාගෙන ඉඹින්න හිතෙනවා අම්මේ. ඔයාට මගේ සිතුවිලි තේරලා වගෙයි. බැර වැඩ කරන්න හිතනවා කියල ද ඔයා මට හිනාවෙන්නේ? මගේ ලස්සන මුණ, කට, ඇස්, රෝස පාට තොල් පෙති තියෙද්දි. නර්ස් නැන්දලා අතින් පැත්ත ඔයාට පෙන්නුවා නේද? මම දන්නවා. . . මම දන්නවා. . . ගැහැණු ළමයෙක්ද? පිරිමි ළමයෙක්ද? කියලා නේද බැලුවේ? මම දන්නවා මම කවුරු වුණත් මගේ අම්මා ආදරයෙන් බාරගන්නවා කියලා. මම ගැහැණු ළමයෙක්. අම්මා මගේ නළල ඉම්ඹා නේද? මට මුළු ඇඟටම ඒක දැනුණා.

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

මාව තුරුළු කරගන්නේ කවදාද? මේ මදද. . . ලේබර් රූමි එකේ හිටියා. හැමතැනම මං වගේ පැටව් අඩනවා. මොනතරම් මානව බැඳීමක්ද? මොනතරම් හාස්කමක්ද? ඔබේ ඔය පින්බර කුසෙන් මනුෂ්‍ය පැටියෙක් මාස දහයක් තිස්සේ හැදිලා කිසිම අඩුවක් නැතිව සර්ව සම්පූර්ණව ඉන්නවා බලපුවාම ආඩම්බරයි නේද? අනේ අම්මා දැක්කද? අර ළඟ ඇදේ හිටිය බඩාගෙ නහය නෑනේ. පව් අම්මේ ඒ බඩා පව් නේද? සර්ව සම්පූර්ණ මිනිස් පැටියෙක් ඉපදෙනවා කියන්නෙන් වියසිදුරෙන් අහස බලනවා වගේ වැඩක් නේද? මට නම් හිතාගන්න බෑ.

ඔයා කොස්, පොළොස්, ධාන්‍ය වර්ග, පළා වර්ග, අලුත් එළවළු, පළතුරු හරි හරියට කාපු නිසා මගේ බඩ පිරෙන්න, එක හුස්මට බොන්න මගේ අම්මගේ කුක්කු දෙකේම කිරි පිරිලා. අම්මගේ උතුරා යන ආදරේට කුක්කු දෙකෙන්ම කිරි දෝරේ ගලනවා. මට හිතෙන්නේ ඒක ආදර ගංගාවක් කියලා.

සමාරම්භක සටහන

ඇය කඩිසරය. රූමත්ය. ප්‍රියංකරය. අවිහිංසකය. එහෙත් අවශ්‍ය තන්හිදී ඉන්ද්‍රඛිලයක් සේ හැසිරෙන්නීය. සෘජුය. ප්‍රතිපත්ති ගරුකය. ශ්‍රී ලාංකේය අනන්‍යතාව නිරූපිත ඇයගේ හැසිරීම් රටාව ලගන්නා සුළුය. ඇය ප්‍රතාපවත්ය. වාරිතුව-වාරිතුව සිරිත් විරිත් හා සංස්කෘතිය, අපේකම, සමාජ හරපද්ධතීන්, සමාජ වටිනාකම්, අභිමානය අපට දායාද කළේ ඇයයි. ඇයගේ ගුණ කෙසේ නම් කියා නිම කරන්නද? ඇය මහා සාගරය බඳුය. විශ්වය වගේය. ඇය අප වෙත දුන් ශක්තිය "විශ්ව ශක්තිය" ලෙසද නම් කළ නොහැකි තරම්ය. දැවැන්ත වර්ත නිර්මාණය කර, ලෝ සුව පිණිස දායාද කළ, වීර මාතාවකි, ඇය. ඇය වෙන කවරෙකුද නොව මගේ අම්මා. . . මගේම අම්මා. . . මගේම උතුම් අම්මාම ය.

පූර්ව ළමාවිය සංවර්ධනය

ඇයගේ සදාදරණීය මව ඇය වෙත පැවරූ සංස්කෘතික දායාදයන්, සමාජ ජන විඥානයන් ඇයගේ අධ්‍යාපනය හරහා ඇය ලද පන්නයන් අපගේ පූර්ව ළමා විය සංවර්ධනයට යොදා ගන්නට ඇතැයි මම සිතමි. එමෙන්ම විශ්වාස ද කරමි. පරිසරය විඳින්න අප යොමු කළේ කොතරම් ආශ්වාදජනකවද? මට මතකයි වත්ත පහළ වතුර වලේ කනයි පැටවුන්ට ඉතුරු වෙච්ච ඔත් ඇට කන්න දෙනවා. ඒ වින්දනය කවදාවත් මාළු ටැංකියකට කඩෙන් ගෙනා මාළු කෑම දමා අත් විඳිය නොහැකි බව මම අත්දැකීමෙන් දනිමි. තණ බිස්සේ වාඩි වී හවස් වරුවේ හිඳහසේ මාළුන්ගේ සෙල්ලම් බැලුවේ හද පිරි සතුටින්. තාත්තා මුළුතැන්ගේ ළඟ හදලා දුන් කෑම ලෑල්ලට විවිධ කෑම වර්ග, පළතුරු කෑලි දමා විවිධ කුරුල්ලෝ, ලේන් පැටව් එම කෑම කන හැටි අපි බලා හිටියේ මොනතරම් නම් සතුටින්ද? මුළුතැන්ගේ අසල තණ බිස්සේ තබා තිබූ වතුර කොරහෙ කුරුල්ලෝ බඩ පිනුම් ගසමින් වතුර සමඟ සෙල්ලම් කළ හැටි අදටත් මට සිහිපත් වේ. “පුන් කොරහෙ වතුර මදි වගේ, මේ වතුර ටික කොරහට වක්කරන්න.” අම්මා අප සිත් තුළ සත්ව කරුණාව ජනිත කළේ දෙහිවල සත්වෝද්‍යානයට කැටුව ගොස් පමණක් නොවේ. ඊට ගව් ගණනකට එහා ඉමක සිටිය. පරිසරය සමඟ ජීවත්වීමට අපට ලබාදුන් ඉඩ හසර තුළ අපිට තරම්ම අපි සතුන්ටත් ආදරය කිරීමට හුරු පුරුදු වූවෙමු.

ගමේ ළමයි සමඟ හවසට නිවාඩු දිනවලට දෙගස් ගැසීම, අත්තාපල් ගැසීම, හැංගිමුත්තන්, තාවිච්චි පැනීම වැනි ක්‍රීඩාවල යෙදී ලැබුණු ජවය කොතරම්ද? කිසිම වෙලාවක අපේ අම්මා අපේ පොඩි කාලේදී “එපා” කියන වචනය පාවිච්චි කළේ නැති තරම්ය. සෙල්ලම් කර ඉවර වුණාම ඉතුරුවෙච්ච ඔත් වේලලා, බැදලා, කොටලා ඒ පිරිවලින් හදපු රසම රස අග්ගලා එක්ක යාළුවන්ටත්, අපිටත් ඔසුපැන් කෝප්පයක් ලැබෙයි. අපේ අම්මා නිතරම අපට හවසට බෙලි මල්, බෙලි කටු, රණවරා, පොල්පලා, ඉරමුසු වැනි දේශීය පාන වර්ග හකුරුන් එක්ක දෙන්න අමතක කළේ නැත. ඒ විතරක් නොවෙයි මාස 3 කට පමණ වරක්

කොහොඹ දැළි තලා පොඩිකර ඒ ඉස්ම මේස හැඳි 2 ක් පමණ අපට පොවයි. ගේ වටේම දුවන අපිව අල්ලාගෙන ඇයගේ වමතින් අපගේ දෙකමිමුල් තද කළ විට ඇරෙන අපේ කටට මේස හැන්දෙන් කොහොඹ ඉස්ම පොවයි. එයිනුත් නොනවතින ඇය සති අන්තයේ එළබටු කොළ, ගොටු කොළ, පෙනෙල, පොල්පලා හෝ ඉරුමුසු වැනි කොළ කැඳක් සාදා අපට බොන්න දෙයි. මාස 3-4කට වතාවක් බඩ සුද්ද වෙන්න අරළු, බුළු, නෙල්ලි මිශ්‍රිත හෙළ බෙහෙතක් ගමේ වෙද මහත්තයාගෙන් ගෙනැවිත් බොන්න දෙන්නට ද ඇය අමතක නොකළාය. පොඩි කාලේ අපට ඉහෙන් බහින රෝගයක් තිබුණු බව අප මතකයේ පවා නැත. පොඩි කාලේ බේතක් නම් නොබීව ගානය. ඇය කිසිසේත්ම බෙහෙත් බීවේ නැත. අත් බෙහෙත් වලින්, හැදෙන උණ හෙමිබිරිස්සාවක් පවා හොඳ කිරීමට තරම් අත් ගුණයක් ඇය සතු විය.

පරිසරය සමඟ ජීවත් වීමට ඇය අපට ලබා දුන් නිදහස අප මෙතෙක් දුර ඔසවා තැබූ බවට හොඳම සාධකයකි. අප කුඩා කල උදේ පාන්දර ලොකු මල්ලි, වූටි පුංචිලා සමඟ හුළු අතු බැඳගෙන කපු ඇතිදින්න ගිය අයුරු නාට්‍යකාරය. පාන්දර හිමිදිරියේ කපු ගස්වල වවුලන් විසින් පැණි උරා බී හප කළ කපු පුහුලන් සහිත කපු ගොඩවල් අපගේ හඳුවන් පුම්බයි. වවුලන් කෙරෙහි දාරක ප්‍රේමයක් ඇතිවන්නේ රෑ මැදියමේ උන් කපු ගොඩවල් ගසා තැබීම නිසාය. දවසකට කපු 150-200 ක් එකතු කරගන්නා අපි ගෙදරට ගොඩ වන්නේ වීරයන් ලෙසිනි. ගොයම් කපන කාලෙට වී කරල් ඇතිදීම තරම් විනෝදජනක දෙයක් තවත් නැත. වී කරල්වලින් වී බුසලක් දෙකක් අපි ද එකතු කළෙමු. අරපිරිමැස්ම, උපයාගැනීම් සඳහා එකතුකිරීම් කළ යුතු බව හා මහන්සි වී උපයාගන්නා දෙය වටිනා බවත් ඒ හරහා ලැබෙන නිරාමිස සතුටත් අපි අත්වින්නෙමු. ඒ අත්විඳීම, එම දැවැන්ත ජීවන අත්දැකීම් විඳීමට අපට හැකි වූයේ අපේ අම්මා අවශ්‍ය තන්හිදී ධනාත්මකව සිතා සාම්ප්‍රදායික නිසේධනීය ලක්‍ෂණවලින් බැහැර වීමට අපට ඉඩ දුන් නිසාය.

පෙර පාසල් ගිය කාලයේ සිට කිසිම විටෙක පෙර පාසලෙන් අපට ගෙදරදී කිරීමට දුන් අධ්‍යාපනික වැඩවලට උපදෙස් දුන්නා මිස ඇය විසින් ඒ කිසිවක් ඉටු නොකළාය. එබැවින් හසුරු කෞෂ්‍රයය වෙනත් සම වයසේ ළමයින්ට වඩා අප තුළ වර්ධනය විය.

විස්තෘත පවුලක ආභාෂය ලද අපිට අපේ කිරි අත්තා දිනපතා රූට කතන්දර කියා දෙයි. ඒ කතන්දර පීච ගුණයෙන් පිරි තිබුණි. සාත්වික අභිනය උපරිමයෙන් යොදා ගනිමින් කිරි අත්තා කියන කතන්දර අහන්න අපි ඉතාම ආසා කළෙමු. කතන්දර කිය කියා ඉදිදිදි අම්මා ගපුරි, වෙල්ලවැනුම් (FAN CAKE) හෝ බැඳපු දෙල් පෙතිවලට සීනි උණුකර දමා සැදූ දෙල් මුරුක්කු හෝ එපරිදීම හැඳූ කොස් මුරුක්කු හෝ මඤ්ඤදාක්කා පොතු වේලා බැඳ සීනි උණුකර දමා සැදූ මඤ්ඤදාක්කා පොතු මුරුක්කු, වැලි කොස් ඇට හෝ අටු කොස් ඇට වලින් සැදූ කෑමක් අපිට සාදා දුන්නාය. අම්මා හැමදාම වගේ හවසට කෑමට මොනවා හෝ එවැනි කෙටි කෑමක් සෑදුවාය.

පොඩි කාලේ අපගේ සමකාලීන ළමයින්ට වඩා බොහෝ පීචන අත්දැකීම් අම්මා අපට ලබා දී තිබුණාය. ඒ නිසා විභාග හිතීමාවක් හෝ විභාග පීඩනයක් අපට කිසි විටෙක නොවීය. අනවශ්‍ය ලෙස නිදිවරා ගෙන අපි පාඩම් නොකළෙමු. අමතර පන්ති කියා දෙයක් අපි දන්නේම නැත. රූ නින්දට යන්නේ අම්මාගේ මිහිරි හඬින් ගැයූ කවි සිංදු අසමිනි. දරු නැළවිලි ගී, ජන ගී, යසෝදරාවත පවා ඇය අප නිදියන විට ගයන්නීය. ඒ නිසා සෑම රාත්‍රියක්ම අපට සොඳුරුය. අපි හැමදාම හීනෙන් දුකින්නේ මල්වතු, කෙත්වතු, ලස්සන ලස්සන සත්තු, දිය ඇලි, වළාකුළු වැනි සොඳුරු පාරිසරික දායාදයන්ය. සමහර දවස්වල රූට මිදුලේ ඉඳුගෙන අහසේ තරු දිනා බලාගෙන ඉන්න හුරු කළේ අපේ අම්මාය. මේ නිසාම ක්‍රමිකව කතන්දර පොත් කියවන්න ඉමහත් කැමැත්තක් අප තුළ ඇති විය. දවසට ළමා කතන්දර පොත් 2-3 ක් කියවන්නට තරම් හැකියාවක් කුඩා කලදීම අපට ලැබිණි. අම්මා ගුරු පත්වීම ගැනීමත් සමගම ගෙදර වැඩට උදව් වීමට නිරායාසයෙන්ම අපට සිදුවිය. පසුකාලීනව අම්මා

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

ගිරාගම ගුරු විදුහලේ පුහුණුවට ගිය පසුව තාත්තාත් මමත් ගෙදර සියලු වැඩ කළෙමු. මට පතේ පන්තියේ ඉඳලම තනිවම උයන්න පිහන්න පුරුදු වූයේත් අම්මාගේ ගුරු පුහුණුව නිසාය.

මගේ ළමාවියට මම අදත් ආදරය කරමි. ආදරය, සෙනෙහස, අභියෝග, ඉලක්ක, සැලසුම්වලින් පිරි තිබුණු ඒ ළමාවිය මාගේ වර්තමානය නිර්මාණය කළ බව මම තරයේ විශ්වාස කරමි. එහි ආරම්භක නියමුවා වෙත කිසිකෙනෙකු නොව මාගේ සදාදරණිය අම්මාම ය.

නවයොවුත් විය

ඒ 1987 අගෝස්තු මස 16 වෙනිදාය. අම්මා මට කලින් පවසා තිබූ පරිදිම වැඩේ හරිය. එය මට විශාල අමුත්තක් හෝ එතරම්ම අලුත් අත්දැකීමක් ලෙස නොදැනුණේ අම්මා සෑම දෙයක්ම මට කලින්ම කියා තිබූ නිසා යැයි මට සිතේ.

ගැහැණු ළමයෙකු මල්වර වීම සංස්කෘතිය අනුව ජීවිතේ එක්තරා කඩඉමකි. ජීව විද්‍යාත්මකව සැලකූ විට වර්ගයා බෝ කිරීමට සුදුසුකම් ලැබීම වුවත් ශ්‍රී ලාංකේය ජන සමාජය තුළ නව යෞවනියකට සංස්කෘතික සීමා පැනවෙන අවධිය ආරම්භ වන්නේ මෙහිදීය. ස්වභාවධර්මයා විසින් මිනිස් වර්ගයා ඇතුලු සත්ත්වයන් මෙලොවට බිහිකර ඇත්තේ තම වර්ගයා බෝ කිරීම සඳහාය. මීට දශක 7-8 කට පෙර මානවයන් වර්ගයා බෝ කිරීම ප්‍රමුඛ ලෙස සැලකූහ. ඒ නිසාම එකල කාන්තාවන් විවාහ වූයේ අවුරුදු 12-13-14 වැනි අඩු වයසේදීය. අවශ්‍යතා හා සමාජ ආර්ථික වටපිටාව වෙනස්වීම තුළ මෙම ජීවන හුරු පුරුදු වෙනස් වී අද වන විට වයස අවුරුදු 40 දක්වා පමණම විවාහ ජීවිතය කල් දමන කාන්තාවන් එමටය.

අම්මා අපගේ නවයොවුන් විශේ අසිරිය භුක්ති විඳීමට සීමා මායිම් හඳුන්වා දෙමින් ඊට අපට ඉඩකඩ ලබා දුන්නාය. මාසෙකට වතාවක් පමණ හොඳ විත්‍රපටයක් බැලීමට අපව කැටුව යන්නට ඇය අමතක නොකළාය. කතන්දර පොත් කියවන වයස අප පසුකර ඇති බව වටහා ගත් අම්මා, අම්මාගේ පාසල් පුස්තකාලයෙන් හොඳ නවකථා, කෙටිකතා, නිසඳැස් පොත් නිතරම කියවීමට ගෙනත් දුන්නාය. රාත්‍රී කෑම මේසය තරම් සොඳුරු තවත් දෙයක් අපට නොවීය. සෑම දිනකම රාත්‍රියේ කෑම මේසයේ පැයක් පමණ අපි ගත කළෙමු. දවසේ විවිධ අන්දැකීම් කතා කෙරෙන ඒ කාලය ඉතා සුමිහිරිය. විවෘතව සැමට කතා කළ හැකි සොඳුරු තැනක් ලෙස අපගේ රාත්‍රී කෑම මේසය හැඳින්විය හැකිය. තාත්තා ඉදිරිපිට නොකිට යුතු වෙනත් දේ ලීඳු ලඟදී හෝ වත්ත පහළදී අම්මා සමඟ අපි පැවසුවෙමු. ඔු මටුළු, හනසු ටිකක් ඇතිදින ඇය, මට ද වත්ත පහළට යන්න අඩ ගැසු විට ඒ ඇයට යමක් කීමට ඇති බව පුරුද්දෙන්ම මම දැන සිටියෙමි.

ඇය කිසි විටෙක අපට නියෝග නොකළාය. අපගේ හිත රිදවූයේද නැත. ඇයගේ හොඳම යෙහෙළිය මම වීමි. ඇය යෙහෙළියක් සේ මා සමඟ දොඩමළු වූවාය. ජීවිතය පිළිබඳව ඇය කියා දුන් පාඩම් අපරිමිතය. මිනිසත්කම පිළිබඳව ඇය දුන් පාඩම් අපමණය. ඒ සෑම දෙයක්ම ආදර්ශයෙන්ම ඇය පෙන්වූවාය. නවයොවුන් විශේ යෞවනියකගේ හඳු ගැහෙන රාවය සිතුවිලි ඇය හොඳින් හඳුනාගෙන තිබුණාය. මගේ මිතුරු මිතුරියන් අපගේ ගෙදර නතරවී පාඩම් කිරීමට පැමිණි අතර මටත් මිතුරියන්ගේ ගෙවල්වලට ගොස් නතර වී පාඩම් කිරීමට අවසර දුන්නාය.

සැමවිටම මාගේ මිතුරු මිතුරියන්ගේ දෙමව්පියන් සමඟ හොඳ ඇසුරක් ඇය පැවැත්වූවාය. එම ගෙවල්වල අපේ ගෙදර වාගේම ආරක්ෂාවක් තිබේදැයි බැලීමට නිතර දෙවේලේ ඇය එම ගෙවල්වලට ගියා ය. පාසල් ළමුන්ගේ ආදර අන්දරයන් පිළිබඳව ඇය අප සමඟ විවෘතව පැවසුවාය. අපිට කිව යුතු බොහෝ දේ ඒ කතා හරහා මනසට

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

ඇතුල් කිරීමට තරම් ඇය සුක්‍ෂම විය. ඇය එසේ කළේ හිතාමතාමය.

කිසිම දිනෙක ඇය අපිට "එපා" කියන වචනය පාවිච්චි නොකළ තරම් ය. නොකළ යුතු දෙයක් අපි කිරීමට සැරසෙන්නේ නම් හෝ කරන්නේ නම් හෝ ඇය කරන්නේ එහි ආදිනව ඇයගේ ජීවන අත්දැකීම්, ජනශ්‍රැති, ජන කතා, ඉතිහාස කතා හරහා හඳවතට දැනෙන හා තැන්පත් වන ආකාරයට ප්‍රකාශ කිරීමයි. ඒ සඳහා සහජ හැකියාවක් ද ඇයට තිබිණි. විවේකී අවස්ථාවල යහපත් ගුණදුම් හඳවතෙහි තැන්පත් කළේ ද එපරිදීමය. ඇය බොහෝ විට ආදර්ශයෙන්ම සෑම දෙයක්ම තහවුරු කිරීමේ ක්‍රමවේදය ද නිසඟයෙන්ම ක්‍රියාත්මක කළාය.

කෂණික, නිවැරදි, විධිමත් තීරණ ගැනීමට ඇය නිරතුරුවම අපව පෙළඹවීය. එය මුළුතැන්ගෙයි කෑම වේලක සංයුතියේ සිට දිගුකල් බලපාන ප්‍රතිපත්තිය තීරණ දක්වා විහිදුණි.

"පුතේ මොනවද රැට හොඳ?" ඇය බොහෝ විට විමසන්නීය. අප කියන දේ නොගැළපෙන්නේ නම් හේතු සාධක පෙන්වා දී පොදු මතයකට ඉතා කෙටි වේලාවකින් එළැඹීමට අවශ්‍ය පරිසරය ඇය සැකසීය. එබැවින් අපේ මහගෙදර ගත් බොහෝ තීරණ අපට දුකක් හෝ ආතතියක් හෝ ගෙන නොදන්නා පමණක් නොව මහා සතුටක් ජීවිතයට එක් කිරීමට ද සමත් විය. ඒ හරහා ලැබුණු ජීවන පන්නරය වචනයෙන් විස්තර කළ නොහැකිය. සහභාගීත්ව සංවර්ධන ප්‍රවේශය ලෙස කළමනාකරණයේදී ඉගෙන ගත් න්‍යායේ හරය එය බව පසුකාලීනව මට වැටහුණි. බොහෝ කළමනාකරණ න්‍යායයන් සමාජ විද්‍යානුකූල න්‍යාය සංකල්ප මානව විද්‍යාවන්හි ලා අවබෝධ කර ගැනීමට අම්මාගේ දැනුම පවරා දීමේ සංස්කෘතිය නිසාවෙන්ම අපට හැකි විය. සෑම විෂයය කරුණක්ම මානව හිතවාදී දර්ශනයක් තුළ හඳවතට කිඳාබැසීම නිසාවෙන්ම යම් සාර්ථකත්වයක් අපගේ ජීවිත තුළ අත්පත් කරගෙන ඇත්නම් ඊට එකී තත්ත්වයන් සහේතුක වූ බව අවිවාදිතය.

ස්වාමි හක්තිය

අප ජන සමාජය ජීව්‍ය මූලික කාන්තා කේන්ද්‍රීය ජන සමාජයක් බව කුඩා කල සිටම අපි අත් වින්දෙමු. ගෙදර බොහෝ තීරණ සාකච්ඡා කරගන්නා අතර බොහෝ තීරණවල යෝජිතයා අම්මාය. එය අම්මාගේ දැවැන්ත දක්ෂකමක් බව අපි විශ්වාස කළෙමු. ඇයගේ යෝජනා සියල්ල ප්‍රායෝගික මෙන්ම තිරසර ද විය. එම තීරණවල විශිෂ්ටකම වැහෙන නිසාවෙන්ම සැමගේ එකඟතාවයද ඊට හිමිවිය.

ඒනිසාවෙන්ම පවුලක් වශයෙන් නිරාමිස සතුට නිරතුරුව අපි අත් වින්දෙමු. බොහෝ අගතිගතම් ගෙදර තිබුණ ද සතුට විසින් ඒ සැම අකා මකා දැමීය. අපි ඉතාම කුඩා කාලයේදී, දිනක රාත්‍රියේ සාදයකට සහභාගි වූ අපේ තාත්තා පැමිණියේ වැල මදුලක් සේ එල්ලෙමින් තාත්තාගේ මිතුරෙකුගේ පා පැදියකය. එකල අපි පදිංචිව සිටියේ මැදවිවියේය. ඊට හේතුව අම්මා පුනෂ්ව මහා විදුහලේ ද තාත්තා මැදවිවිය මහා විදුහලේ ද ඉගැන්වීමයි. එදින අම්මාගේ හැසිරීම අපට කියාදුන් පාඩම පශ්චාත් උපාධියකින් හෝ ලබාගත හැකි වේ දැයි සැක සහිතය. ඇය, තාත්තා පරිස්සමට අල්ලා ගෙනවිත් ඇඳ මත නිදිකරවා, ඉක්මනට ගේ ඉදිරිපසට ගොස් තාත්තාගේ මිතුරාට තාත්තා ප්‍රවේශමට කැටුව ඒම පිළිබඳව ඔහුට ස්තුතිය ප්‍රකාශ කර ප්‍රවේශමෙන් ආපසු යන ලෙස ද උපදෙස් දී තාත්තා ළඟට විත් දෙහි බැසක් හිස මුදුනේ අතුල්ලා ඔහුගේ කම්සයේ බොත්තම් ගලවා, සපත්තු මේස් ගලවා පහසුවෙන් නිදාගැනීමට සැලැස්වූවය. පසුදා උදේ තාත්තාට බොහෝ දේ අම්මා පැවසුවාය. සමස්තය අපට නොඇසුණත් බොහෝ දේ අපට ඇසිණි. ඒ හැම දෙයක්ම අපට නොතේරුණත් බොහෝ දේ අපට තේරුණි. අපේ තාත්තා බීමත්ව සිටිනවා දුටු පළමු හා එකම දිනය එය විය. තාත්තා ඉන්පසු කිසිම දිනෙක කිසිම මත් ද්‍රව්‍යයක් පාවිච්චි කළ බවක් අපි නොදිටිමු. අම්මාගේ දේශනය සාරගර්භ වන්නට ඇත. ඇය තාත්තාට එදත් අදත් අසීමිතව ආදරය කරන්නීය. ගරු කරන්නීය. සෑම සාර්ථක මිනිසෙකුම පිටුපස සාර්ථක ගැහැණියක් සිටින බව අම්මා සනාථ කළ

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

අතර සෑම සතුටින් සිටින ගැහැණියක් ඉදිරියෙන්ම සොඳුරු ස්වාමි පුරුෂයෙකු සිටිය යුතු බවට තාත්තාට සැමවිටම විවිධාකාරයෙන් ඇය ඇගවූවාය.

කිසිම විටෙක තාත්තා විවේචනය කිරීමට ඇය අපට ඉඩ නොතැබීය. අම්මා අම්මාගේ පවුලේ අය හමුවේ තාත්තාට අවශ්‍ය ගෞරවය හා පිළිගැනීම ලබාදීමට උපක්‍රමශීලී වූවාය. තාත්තාගේ නොරුස්නා ඇතැම් ගතිගුණ අභිමුඛ උපක්‍රමශීලීව තාත්තාගේ ඇතැම් දරදඬු ප්‍රතිපත්ති පවා වෙනස් යහපත් දිශාවක් කරා හැරවීමට තරම් ඇය දක්ෂ වූවාය.

තාත්තාගේ දෙමව්පියන්ට ඇය දේවත්වයෙන් සැලකුවාය. තාත්තාගේ අම්මා, අපේ අම්මට ලේලියකට වඩා තම කුසෙන් වැදූ දියණියකට තරමට ආදරය කළාය. සැළකුවාය. ඊට හේතුව අම්මා ද නැන්දම්මා කෙනෙකු ලෙස නොව තම මවට තරම්ම තාත්තාගේ අම්මාට ආදරය කිරීමයි. සැළකීමයි. ඔවුන් දෙදෙනා විටෙක යෙහෙළියන් මෙන් විහිළි තහළි පවා කරනු අප දැක ඇත. අපේ තාත්තාගේ අම්මා අපේ අම්මාට බෙහෙවින් ආදරය කළාය. එපමණකුදු නොව බෙහෙවින් ගරු කළාය. ඇගයීම් ද කළාය. අම්මා නිතරම පැවසුවේ තාත්තාට ආදරය කරන තරමටම තාත්තාගේ දෙමව්පියන්ටත් ආදරය කළ යුතු බවයි.

තාත්තාගේ රූවි අරුවිකම් අනුව බොහෝ විට ඇය ද හැඩ ගැසීමට උත්සාහ කළාය. ගැටළුකාරී කරුණු ඉතා ආදරයෙන් වටහාදීමට තරම් ඇය දක්ෂ විය. තාත්තාගේ මිතුරන් ගෙදරට පැමිණි විට ඇය ඔවුන්ට හක්තියෙන් සැළකුවාය. එනිසාම තරමක් සැර පරුෂ අපේ තාත්තා ද ක්‍රමයෙන් මට්ටම්වූ වනු අපි අත් වින්දෙමු.

කාන්තාවකට මායම් 64 ක් තිබෙන බව අප ජන සමාජයේ ප්‍රචලිත කරුණකි. අපි විශ්වාස කරන පරිදි ඒවා මායම්ම නොව උපාය මාර්ග 64 කි. අපේ අම්මා ද බොහෝ විට උපායශීලීව හා උපක්‍රමශීලීව

පවුලේ දියුණුවට කටයුතු කළාය. තාත්තා සමග ගණුදෙනුවේදී එය වඩාත් තහවුරු විය. ඒ නිසාම ගැටලු අවම, පොදු එකඟතා මත සතුවෙන් තීරණ ගෙන ක්‍රියාත්මක කරන පරිසරයක් නිවසේ පැවතුණි.

ඕනෑම අඩුපාඩුවක්, අතපසු වීමක් තාත්තාට ආදරයෙන් කරුණාවෙන් වටහා දීමට අම්මා සමත් වූවාය. තාත්තාට ඊට එකඟ නොවීමට නොහැකි මට්ටමට මානව දයාව පෙරදැරි කරගෙන තාර්කික රාමුවක් ගොඩනැගීමට ඇය සමත්වූවාය. ප්‍රශ්නයක් ඇති වූවාට පසු ඊට විසඳුම් සොයනු වෙනුවට ගැටළු ඇති වීමට පෙර නිරතුරුවම නිවැරදි ශ්‍රද්ධානන්විත ක්‍රමවේද ඇය භාවිතා කළාය. ඒ නිසා අපගේ ජීවිතවල අසුන්දර අත්දැකීම් වෙනුවට සැමවිටම සුන්දර අත්දැකීම් වලින් සුපෝෂිත විය. ගෙදර පරිසරය දැනුමේ කෝෂ්ඨාගාරයක් විය. පුද්ගලයෙකු ගොඩනැගෙන්නේ ආරයේ හා පරිසර සාධකවල බලපෑම මත බව අපි දනිමු. පුද්ගලයෙකු ගොඩනැගීමට අවශ්‍ය මනා සංවිධාන පරිසරයක් අපගේ නිවහන තුළ විය. සමාජය නැමැති විශ්ව විද්‍යාලයේ හැදෑරිය යුතු බොහෝ උගත් පාඩම් අපගේ නිවස තුළදීම අපට ලැබුණි.

ස්වාමි හක්තිය පිළිබඳව පොත්පත් දහසක් කියවා ලබාගත නොහැකි දැනුමක් අම්මා හා තාත්තාගේ මානව ගණුදෙනුව තුළ අපි අත්පත් කර ගත්තෙමු.

අම්මා පවුල තුළ කිසිම විටෙක සම තැන හෝ නිසි තැන වෙනුවෙන් සටන් නොකළාය. ඇයගේ කැපකිරීම් හා පවුල ගොඩනැගීම වෙනුවෙන් කළ අනුපමේය දායකත්වය විසින් පවුල තුළත් සමාජය තුළත් ඇයට නිසි තැන හිමිව තිබූ බව අපි දනිමු. එය අදට ද එසේමය. ඇය නිවහනේ සිරිඳුව වූවාය. ඇයගේ සෙනෙහසින් මුළු ගෙදරම අස්සක් මුල්ලක් නැරම පිරි තිබුණි. ඇයගේ සිනහ මුසු මුහුණ දයාව, කරුණාව හා ඇයගේ ආදරයේ ගංගාව විසින් මුළු ගෙදරම ඒකාලෝක විය. ඇය තාත්තාට සැබෑම බිරිඳක් විය. අපට සැබෑම මවක්ම වූවාය.

පෙර පාසල

කිසිම දවසක ඇය අපගෙන් එකේ සිට දාහට ගණන් කරන්නටවත්, හෝඩිය මුල සිට අගට අසන්නටවත්, දන්නා වචන මොනවාදැයි අසන්නටවත් නොගියාය. සැමවිටම සමාජය අත් විඳීමට, පරිසරය අත් විඳීමට, පරිසරය ගොඩනගා දන්නාය. මදුරිය ඇට පෙර පාසලට රැගෙන ඒමට පෙර පාසල් ගුරුවරු පැවසූ විට මදුරිය ඇට ඇතිලීමට අප සමග ගොස්, මදුරිය ගස හා මදුරිය ඇට පිළිබඳව ඇය දන්නා සෑම අපට නොවළඟා පැවසීය. මදුරිය ඇටවලට ආදරය කරන තුරුම ඇය කියෙව්වාය. කුරුළු පිහාටු, ඔළුද ඇට, රබර් ඇට, පොල් කටු, පොල් කොළ, විවිධ කොළ වර්ග, විවිධ ඇට වර්ග වැනි කුමක් හෝ පෙර පාසලට රැගෙන ඒමට දැන්වූ සෑම අවස්ථාවකම ඒ පිළිබඳව ඇය අපට බොහෝ කතන්දුර කීවාය.

ඒ නිසාම සම වයසේ ළමයින් අතර නිතරම අපි කැපී පෙනුණෙමු. ඊට හේතුව, සැමවිටම අනෙක් අය දන්නවාට වඩා වැඩි යමක් සෑම කරුණක් පිළිබඳවම අපි දැන සිටීමයි. ඒ නිසාම අම්මා මහා ගුරුවරියක් ලෙස අප හද ගැඹුරුම තැන ස්ථාපිත විය. ඇයගේ වචන විශ්වාස කිරීමටත් කවුරු කුමක් පැවසුවත් ඒ පිළිබඳව ඇයගේ මතය විමසීමටත් අපි නිරන්තරයෙන් පුරුදු වුණෙමු.

සෙල්ලම් ගෙවල් සෑදීමට ඇය අපට උදව් කළාය. අපි කුඩා කල මිදුලේ වැලි අහා කෝමිපිට්ටු සෑදීමට බෙහෙවින් ප්‍රිය කළෙමු. ඉරිදා පොළෙන් සෙල්ලම් බත් පිසීමට වූටි හට්ටි මුට්ටි අපට ඇය ගෙනැවිත් දන්නාය. අපි වැලි වලින් පමණක් නොව, ඇත්තටම බත් මාළු පිසුවෙමු. සෙල්ලම් බත වුවද සැමවිටම බෙදාගෙන කන්නට ඇය අපිව හුරු කළාය. කෝමිපිට්ටු ගොඩාක් සාදා කෙහෙල් කොළවල හෝ කැන්ද කොළවල තබා ගෙදර සියලුදෙනාට අපි පිළිගැන්වුවෙමු. දැනින් එය පිළිගැන්විය යුතු බව ඇය අපට හැමවිටම ප්‍රකාශ කළාය. අත් සෝදා සිනහ මුසු මුහුණින් කෙනෙකුට යමක් පිළිගැන්වීමට ද ඇය අපිට ඉගැන්වුවාය.

සැමවිටම සිහන වී සැහැල්ලුවෙන් ජීවත්වීමට ඇය අපට ඉගැන්වුවාය. එය කිසිවිටෙක අවවාදාත්මක නොවීය. අපි ඇයගේ දැනුම්වත් කිරීමේ සෞන්දර්යාත්මක ක්‍රමවේදයට ඉතාමත් ප්‍රිය කළෙමු. ඒ ඇය අපේ අම්මා නිසාවෙන්ම නොව, ඇය තුළ රැඳී පෞරුෂයට, සෙනෙහස මුසු නායකත්ව ශෛලියට, අභිමානයට අපි ආදරය කළ නිසාය. ඇය ලොව සිටින දැවැන්තම පුද්ගලයා ලෙසට අපි විශ්වාස කළෙමු. අපි කළ හැම යහපත් හොඳ දෙයක්ම ඇය ඇගයුවාය. ඒ පිළිබඳ තාත්තාට පැවසීමට ද ඇය අමතක නොකළාය. වැරදි දෙයක් කරන්නේ නම් කිසිම විටෙක ඇය අපට බැන නොවැදුණාය. ඒත් එවැනි වරදක් ජීවිතයටම නොකිරීමට වග බලාගන්නා තරමටම ඇය අපට වරදේ ආදීනව පැහැදිලි කර දුන්නාය. එම වරද ඉතා කුඩා වුවද, විශාල වුවද එය එසේමය. පෙර පාසල් යන අවදියේ මල්ලිලාත්, මමත් දැග වැඩ කළ වාර අනන්තය. ඒත් පසු කාලීනව අම්මාගේ සෙනෙහස දෝරේ ගලන දැස් මතක් වන සැමවිටම යහපත් දේ කිරීමට අපි නිසඟයෙන්ම පෙළඹුනෙමු. පසු කාලීනව දිනෙක අපි පන්සලේ බල්ලාගේ නැට්ටේ දිග නූලක් බැඳ, අනෙක් කෙළවරේ රත්කඳුකඳු බැඳ පත්තු කළෙමු. ඊට පන්සලේ පොඩි භාමුදුරුවෝ ද අපිට උදව් කළහ. බල්ලා මහා හයියෙන් කෑ ගසමින් පන්සලේ වත්ත පහළට කැලේ කඩාගෙන දුව ගියේය. නායක භාමුදුරුවන් අපව තාත්තාට භාර දුන්නේ කළ වරද ද සඳහන් කරමිනි. එදා තාත්තාගෙන් ඇති පදමට අපට වේවැල් කසාය ලැබිණි. වේවැල් පාර පස්සපැත්තෙන්, පිටේත් පුපුරු ගැසීය. පිටේත් පිටිපස්සේත් ඇති වෛරංචල ඇය පොල්තෙල් ගැල්වූයේද ඉකි බිඳිමිණි. එදා අම්මා රෑ කොපමණ වේලා ඇඬුවාදැයි අප නොදනිමු. ඇය එදින කිසිත් අපට නොකී අතර පසුවදා උදේ ඉරිදා දිනයක් වූයෙන් පැය 2-3 ක්ම සත්ත්ව ලෝකය පිළිබඳව ගැඹුරු පාඩමක් අපට කියා දුනි. අදටත් කුහුඹුවෙකුට හෝ වරදක් හිංසාවක් නොකිරීමට තරම් සත්ත්ව කරුණාවක් අප මනසෙහි ගොඩනැගීමට ඇය සමත් වූවාය. එය මට කොතරම් හඳවතට දැඩිව දැනී තිබුණේ ද යත්, අ.පො.ස. උසස් පෙළ සත්ත්ව විද්‍යාව ඉගෙන ගැනීමේ දී ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණ සඳහා කරපොත්තන් හා ගෙම්බන් විවිච්ඡේදනය කිරීමට පවා හිත හදා ගැනීමට මට අපහසු විය. ගහකොළ,

සතා සිවුපාවා අපේ ජීවිතයේම කොටසක් බවත් පරිසරයට එරෙහි කිසිදු සංවර්ධනයක් නිරසාර නොවන බවත් ඇය සාර්ථකව අපට වටහා දුන්නාය. විද්‍යා පාඨමේදී ආහාර දාම, ආහාර ජාල පිළිබඳව විද්‍යා ගුරුතුමිය පවසනවාට වඩා සෑම ආහාර දාමයකම, සෑම ආහාර ජාලයකම සෑම පුරුකක්ම නියෝජනය කරන සතුන් එකසේ වටිනා බව පැහැදිලි කළ ඇයගේ උපහැරණ වඩාත් සිත්ගත් අතරම එය අදට ද එසේම මතකයේ පවතී.

අරපිරිමැස්ම හා පිළිවෙල

ගෙදර වැඩ පවුලේ සියලු දෙනාට බෙදා තිබිණි. අම්මා නිතරම ගෙවල් දොරවල් සුද්ධ පවිත්‍ර කළාය. ගෙවල් මිදුල් දවසට දෙපාරක්ම උදේ හවස අතු ගෑම සිරිතක් විය. අද අපි ඵලදායිතා සංකල්පයෙන් ක්‍රියාත්මක කරන 5 S සංකල්පය මොනවට හොඳින් නිරතුරුවම අපේ ගෙදර අපේ අම්මා ක්‍රියාත්මක කළාය. ඒ නිසා ගෙදර හා ගෙවත්තේ මනා ප්‍රසන්න බවක් විය. ගෙදර වියනියදම් පවා සිරුවට කිරීමට අම්මා සූක්‍ෂ්ම විය. ගෙදරට අවශ්‍ය බඩු මාසෙටම එක විට තොග බඩු කඩේකින් ගෙන ආ ඇය, සෑම දිනකම වියනියදම් පොතක සටහන් කළාය. ලැබෙන මුදලට සරිලන ආර්ථිකයක් ගෙදර පවත්වාගෙන ගිය අතර කෙසේ හෝ ඒ මුදලින් ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් හෝ ඉතිරි කරගැනීමට තරම් ඇය දක්‍ෂ විය. ගෙදර කෑමට අවශ්‍ය බොහෝ දේ වත්තේ වගා කර තිබූ අතර අනවශ්‍ය වියදම් කිසිවක් ගෙදර නොවූ තරම්ය. සෑම දිනකම මෙන්, හවසට කෑමට මොනවා හෝ රසකැවිල්ලක් ද සෑදීමට ඇය අමතක නොකළාය. ඇඳුම් පැළඳුම් පවා ඉතා සරල හා වාමි විය. කිසිම විටෙක ණය තුරුස් වීමට අකැමැති වූ අම්මා, අතේ තියෙන මුදලට එදිනෙදා වියදම් පියවා ගැනීමට සැලසුම් කළාය. ගුරුවරුන් වශයෙන් ඔවුන්ට ඉතා ඉහළ ආදායම් මාර්ග නොතිබුණ අතර එහෙමටම කියා ඉඩකඩම් ද නොවීය. කෙසේ හෝ මාස 3-4 කට වරක් කොහේ හෝ විනෝද ගමනක් යෑමටත් අමතක නොකළ ඇය පවුලේ සතුට වෙනුවෙන් වන කැපවීම දුටු අපිට ඇය කෙරෙහි ඇති වූ ගෞරවයට හා ආදරයට සීමාවක් නොවීය. ඒ

නිසාම අනවශ්‍ය කිසිවක් ඉල්ලා අපි කිසිදිනක අඩා නැත. අඩුපාඩුවක් තිබුණත් එය විඳ දරාගෙන සිටීමට තරම් මනසක් පසු කලෙක අප තුළ ඇති විය. කොපි පොත්වල අන්තිම රුලු දක්වා ලිවීමටත්, පැන්සල අතින් ඇල්ලීමට නොහැකි මට්ටම දක්වා අකුරු ලියමින් පැන්සල පාවිච්චි කිරීමටත් අපි නිරන්තරයෙන් හුරු වූවෙමු. ණය වී එදිනෙදා ජීවත්වීම හිඟාකෑමක් ලෙස ඇය අපට පෙන්වා දුන්නාය. ඊයේ හම්බ කළ දෙයින් කොටසක් පමණක් වියදම් කිරීමටත්, අනාගතයේ හම්බ කිරීමට බලාපොරොත්තු වන මුදල වෙනුවෙන් අද වියදම් නොකිරීමටත් ඇය අපට ඉගැන්වුවාය. ඒ නිසාවෙන්ම “හිඟන ආර්ථික න්‍යායක් වන” ණය වී එදිනෙදා ජීවත් වන සංස්කෘතියට යට නොවීමට තරම් ශක්තියක් අප තුළ අදටත් ගොඩනැගී ඇත.

සංස්කෘතිය පවරාදීම තුළ ලබන ජීවන අත්දැකීම්

බොහෝ වෙලාවට සීත කාලවලට උදේට ගිනි මැලයක් ගැසීම අපේ ගෙවල්වල සිරිත විය. අපි ඇණාකුටු ගහගෙන ගිනි තැපීමට පුදුම ආසාවක් දැක්වීමු. ගිනි මැලය වටේ පවුලේ වැඩිහිටියන් ඉඳුගෙන කියන බොහෝ කතා ජීවිතයට පන්තරයක් එක් කිරීමට සමත් විය. සෙනසුරාදා, ඉරිදාට කෑම පිසීමට අපි සෑම සහභාගී කර ගැනීමට අම්මා කැමති විය. ඒ නිසාම මටත්, මල්ලිලාටත් පොඩි කාලේ සිටම බතක්, මාළුවක් රසට පිස ගැනීමට හැකි විය. පෙර සඳහන් කළ පරිදිම පහේ පන්තියේ ඉඳුලාම ඉවුම් පිහුම් කටයුතුවල නිරත වීමට තරම් හැකියාවක් මම ලබා සිටියෙමි.

අවුරුද්දට අවුරුදු වාරිතු වාරිතු සිදුකරන්නේ අපගේ සියලු දායකත්වය ඊට ලබා ගනිමිනි. ඒ සඳහා අම්මා සෑමවිටම උත්සුක විය. වෙසක්, පොසොන් වැනි ජාතික උත්සවවලදී ද විවිධ සංස්කෘතික අංගයන්හිදී ද එම සාම්ප්‍රදායික දැනුම් සම්භාරය ප්‍රායෝගිකවම අපට අත්පත් කරදීමට අම්මා උත්සාහ දැරීය.

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

සංස්කෘතියේම කොටසක් ලෙස අදාළ පරිදි සාමාජීය හා විද්‍යානුකූල දැනුම යොදා ගනිමින් ජීවිතය සතුටින් ගත කිරීමට අවශ්‍ය අත්තිවාරම ශක්තිමත්ව දැමීමට අම්මාට හැකියාව තිබුණි.

මවකගේ, බිරිඳකගේ, දියණියකගේ භූමිකා කාන්තාවන් විසින් සාර්ථකව හැසිර විය යුත්තේ කෙසේදැයි නිරතුරුවම ඇය අපට පෙන්වා දුන්නාය.

හොඳම මිතුරිය

අම්මා මාගේ හොඳම හා ළගම මිතුරිය විය. හැම දෙයක්ම ඇය මට පැවසූ අතර මගෙන් ද හැම දෙයක්ම අසා දැන ගැනීමට ඇය කැමති බව මම දැන සිටියෙමි. උදේ ගෙදරින් පිටව පාසලට ගොස්, හවස ගෙදරට එන මොහොත දක්වා සිදු වූ සිදුවීම් පමණක් නොව හිතට දැනුණු සිතුවීම් පවා මල්ලිලාද, මම ද ඇයට පැවසුවෙමු. ඇය ඒ සියල්ල සාවධානව අසා සිට අපට ඒ හරහා විවිධ ඔවදන් ලබා දුන්නීය.

පරම්පරා පරතරයක් හෝ මානසික දුරස්ථ බවක් ඇයත්, අපත් අතර නොවීය. අම්මා ගොඩක් ලස්සන අභියසක පෙනුමක් ඇත්තියක් විය. මම ඉතාම කුඩා කාලයේ, අපි මැදවව්වියේ සිටින විට, අපි අපේ ගම වන කුරුණෑගල පදිංචියට ඒමට, තාත්තා නිවාඩු කාලවල කුරුණෑගලට ගොස් අලුත් ගේ සෑදීමේ කටයුතුවල නිරත විය. අප සිටියේ වමරියේය. අපගේ කාමරයට අල්ලපු කාමරයේ සිටි පිරිස් අංකල්, තරුණ වයසේ සිටි සුරූපී අපේ අම්මාට ඇල්ම බැල්ම හෙළීය. දිනක් රාත්‍රියේ අපගේ කාමර දෙක වෙන් වී ඇති දොරේ පිත්තල බෝලය වේගයෙන් ඔහු කරකවන බව නිදා සිටි මා අවදිකර අම්මා මට පෙන්වුවාය.

පිරිස් අංකල් ඉතා නරක බවත්, අම්මාට කරදර කරන්න එන බවත් කුඩා මට ඇය පැවසුවේ ඇයට එය පැවසීමට අයෙකු හැති නිසාම නොවන බව මම විශ්වාස කරමි. පනුවදා උදේ අම්මා පිරිස් අංකල්ට

හොඳටම දෙනි කැපුවාය. පිරිස් අංකල් වමරිය ද අතහැර ගියේය. ඊට පසුකාලීනව ද එවැනි අවස්ථා කිහිපයක්ම මට මතකය. ඇය තම ළගම මිතුරියකට මෙන් ඒ සෑම මට ප්‍රකාශ කළාය. ඒ නිසා කිසිම විටෙක අප අතර දුරස්ථ බවක් නොවීය. අපින් සෑම දෙයක්ම අම්මාට පැවසුවෙමු. ඒ නිසාම අපේ සිතුවිලි පවා කියවීමට අම්මා සමත් විය. ඇය හා අප අතර කිසිදු රහසක් ද නොවීය.

අපට හැඟෙන, දැනෙන සිදුවන සෑම දෙයක්ම කීමට කෙනෙකු සිටීම නිසා කිසිදු විටෙක තනිකමක්, බයක් හෝ කාන්සියක් පමණක් නොව, කිසිදු ආතතියක් හෝ මානසික පීඩනයක් ද අපට නොවීය.

ලිග්ගල් තුන

මල්ලිලා දෙන්නන්, මමත් කුඩා කල සිටම පුදුම බැඳීමකින් කාලය ගත කළෙමු. රණ්ඩු සරුවල් ද නොවුණාම නොවේ. ඒ හැමවිටම අම්මා කීවේ ලිග්ගල් තුනක් වාගේ ඉඳීම අත්‍යාවශ්‍ය බවයි. අපි තුන්දෙනාටම එක හා සමානව අම්මා ආදරය කළාය.

අපි තුන්දෙනාට තුන්දෙනාගෙන් කවුරු හෝ නැතිව ගෙදර සිටීමට බැර තරමට අපි එකිනෙකාට බැඳී සිටියෙමු. අපේ ගෙදර ඉදිරිපස ලොකු පේර ගසක් තිබුණි. මෙම පේර හරිම රසවත් වූ අතර තාත්තා අපට අවශ්‍ය තරම් එම පේර කෑමට දුන්නත් අපට අවශ්‍ය ඕන ඕන වෙලාවට පේර කෑම තහනම් විය. තාත්තා පේර ගහේ, පේර පරිඤ්ඤා කරන්නේ ගෙදර පෝටිකෝවේ සිටය. එනිසා අපි පෝටිකෝවට විරුද්ධ පැත්තෙන් ගහේ තිබියදීම පේර ගෙඩිවල, පෙති කපාගෙන කන්නෙමු. අපේ තාත්තා අපි කරන වරදක් අතට අසු කරගන්න තුරු දඬුවම් නොකළත් පේර ගෙඩිවල පෙති කපා කන්නේ අපි බව දැන සිටියේය. අපි තුන්දෙනාම කළ දඬ වැඩවල ද නිමක් නොවීය. “පුතේ ගහටත් නෑ. . . බඩටත් නැහැ. ඔහොම කරන්න එපා” අම්මාගේ ආදරණීය ආයාචනයට අපි සවන්

දුන්නෙමු. ඉන්පසු අපි ජේර ගහේ තිබියදීම පෙති කපා කෑම නතර කළෙමු.

කිසිම විටෙක තුන්දෙනා එකතු වී කරන දඩබ්බර වැඩක් සම්බන්ධයෙන් තාත්තා විමසන විට අපි කිසිවෙක් පාචා නොදුන්නෙමු. අපි තුන්දෙනාගේ ඒ පාචා නොදීමේ ගුණය ඉතා යහපත් ක්‍රියාවක් බවත්, එය පාවිච්චි කළ යුත්තේ යහපත් ක්‍රියාවන් වෙනුවෙන් පමණක් බවත් අම්මා පෙන්වා දුන්නාය. පසුකාලීනව එවැනි දඩබ්බර ක්‍රියාවලින් බැහැරව කටයුතු කිරීමට අපි ප්‍රවේශම් වුණෙමු. ඒ කිසිවක් නිසා නොව, අම්මාගේ සෙනෙහෙබර ඉල්ලීම නිසාය. ඇයගේ හිත තැලීමට - රිදවීමට අකැමති වූ නිසාය. ඇය හිතරම අපට එවැනි ඉල්ලීම් කළේ නැත. ඒත් මාස 3-4 කට වරක් එවැනි කුඩා ඉල්ලීමක් වුවද ඇය අපගෙන් ඉල්ලන විට ඒ සඳහා පැයක් දෙකක් වුවද ඇය වැය කළාය. ඒ නිසාම දවසෙන් දවස අපි යහපත් වූ බව අවිවාදිතය. ඇය මුණ රතු කරගෙන, ඇස් ගෙඩි උළුප්පාගෙන, නහර උළුප්පාගෙන කතා කළ කිසිදු දිනක් අපට මතක නැත. ඇයගේ ස්වරය හා රිදීමය සෑමවිටම යහපත් මාර්ගයට එළඹීමට අපට උත්ප්‍රේරකයක්ම විය. සෑම දෙයක්ම දෙතුන් වරක් සිතා බලා කිරීමට ඇය අපට ගුරු හරුකම් දුන්නාය. තීරණ ගැනීමේදී කන්ද පාමුල නොසිට කන්ද මුදුනට ගොස් තීරණ ගැනීමට ඇය අපිට මග හසර කියා දුන්නාය. කන්ද මුදුනට ගිය විට හතර අතම දර්ශනය වන බැවින් සාර්ථක නිවැරදි තීරණ ගැනීමට හැකි වන බව ඇය අපට පැවසුවාය.

දේවකාර්යක් වූ රාජකාරිය

අම්මා ඇයගේ රැකියාව දේවත්වයෙන් ඉටු කළාය. ඇය සැබෑම ගුරු මාතාවක් විය. අපි තුන්දෙනාට තරම්ම ඇය පාසලේ සෑම දරුවෙකුටම ආදරය කළාය. ඒ නිසාම දරුවන් අතරත් දෙමාපියන් අතරත් ඇය ජනප්‍රිය වර්තයක් විය. දරුවන්ගේ ප්‍රශ්නවලට හොඳින් ඇහුම්කන් දී දරුවන්ගේ ලෝකය තේරුම් ගෙන ඔවුන් හා සමගම ඔවුන්ගේ ප්‍රශ්න විසඳා ගැනීමට ඔවුනට උදව් විය. ඇය නිවාඩු දැමූ

දවසක් අපට මතක නැති තරම්ය. සෑම දිනකම රාත්‍රියේ, පසුදා පාඩම් සඳහා ඇය සුදානම් විය. ඇයගේ පන්ති කාමරවල ඇලවීමට, ඇතැම් පාඩම්වලට අදාල ප්‍රස්තාර, රූපසටහන් අපි ලවාද අන්දවාගෙන පාසලට ගෙන ගිය වාර අනන්තය. ඇයගේ රාජකාරිය ගනට පොත්ත මෙන් පීච්තයට බැඳී එකක් බව අපි තේරුම් ගත්තෙමු.

හැමදාම පාසලේ ළමුන්ගේ, රජයේ විභාගවල ප්‍රතිඵල 85% කට 90% කට වැඩිවීම තුළ ඇය අත්විඳි සතුට අපිරිමිතය. මුදල් අඩුපාඩු ඇති දරුවන්ට පොතපත, පෑන පැන්සල ගැනීමට ඇය දැවී කළ බව අපි දනිමු. තමන් ගෙන යන කෑම එක, කෑම නොගෙනෙන දුප්පත් දරුවන්ට ඇය දුන් බව ද අපි දනිමු.

ඉතාමත් ආදර්ශමත් ගුරු මාතාවක් වූ ඇය පාසල් නොයන ළමයින්ගේ ගෙවල්වලට හවසට ගොස් ඊට හේතු විමසා විසඳිය හැකි සෑම ප්‍රශ්නයක්ම විසඳීමට පසුබට නොවීය.

ඇතැම් ළමයින්ගේ ප්‍රේම සම්බන්ධතා සම්බන්ධයෙන් ඇය මැදිහත් වන්නේ මනෝ උපදේශකවරයෙකු ලෙසය. ඇය කිසිම විටෙක ළමුන්ගේ වැරදි අඩු පාඩු අනෙක් ගුරුවරු ඉදිරියේ නොපැවසීමට තරම් ප්‍රවේශම් විය. යම් ප්‍රශ්නයක් විසඳීමේදී පාසලේ ගෞරවය, ගුරු මණ්ඩලයේ ගෞරවය පමණක් නොව ඊට අදාළ ළමයින්ගේ ගෞරවය, එම ළමයින්ගේ, දෙමාපියන්ගේ ගෞරවය හා ඒ ප්‍රදේශයේ ගෞරවය පිළිබඳව පවා ඇය සැලකිලිමත් විය. පසු කාලීනව ස්වේච්ඡාවෙන් පැමිණා අම්මා සමඟ ඔවුන්ගේ ප්‍රශ්න කතා කිරීමට තරම් ප්‍රබල සහසම්බන්ධයක් අම්මා හා එම පාසල් ළමයින් හා දෙමාපියන් අතර ඇති විය. ළමයින්ගේ විෂය බාහිර ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කළ අම්මා, ඔවුන්ගේ ජයග්‍රහණයේදී සතුටු වූයේ අපි තුන්දෙනාගේ ජයග්‍රහණයකදී සතුටු වන ප්‍රමාණයෙන්මය. ඇයගේ දිළුපත දැස් තුළින් අපි එය දුටුවෙමු.

ඉතා ක්‍රියාකාරී ප්‍රියජනක ගුරුවරියක් වූ අම්මා රාත්‍රී කෂම මේසයේදී පාසලේ සෑම සතුටු සිදුවීමක්ම අපට පැවසුවේ හෘදයාංගමවය. අම්මාගේ ගෝල බාලයන් අද ද ඇය බැලීමට පැමිණෙති. ඒ අද ඊයේ අය පමණක් නොවේ. පුනෂව, මැදවච්චිය වැනි මීට දශක තුනකට පමණ පෙර ගෝලයන් ද ඇය බැලීමට පැමිණෙති. ඇය ඇයගේ ගෝලයන් පිළිබඳව අදටත් අප සමඟ කතා කරන්නේ ආඩම්බරයෙනි. දස දහස් ගණනක් වන ගෝලයින්ගේ දුකේදී ද සැපේදීද එක ලෙස සෙවණැල්ලක් මෙන් අම්මා සිටින නිසාවෙන්ම අම්මාට ඇති මානව සබඳතා, සමාජ සබඳතා අපමණය. ඒ හරහා ලබන අනන්ත වූ නිරාමිස සතුට විසින් ඇයට නිරෝගී ජීවිතයක් ලැබී ඇත. ඉඟුරු, කොත්තමල්ලි ටිකකින් සුව වෙන උණක්, හෙමිබිරස්සාවක් හැරුණු කොට වෙනත් ලෙඩක් අයට සැදුණු බව අපට මතක නැත. ඇය ආදර්ශමත් ගුරුවරියක් වූයේ ප්‍රායෝගිකවමය. ඇය සේවය කළ සෑම පාසලකම සමස්ත ලංකා ජයග්‍රහණ සමඟ එම පාසලටත්, විදුහල්පති ඇතුළු ගුරු මණ්ඩලයටත්, ළමයින්ටත් අභිමානය හා ගෞරවය ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය මැදිහත්වීම කැප කිරීම ඇය කළාය. ඇය පාසල් කාලය තුළ පමණක් ගුරුවරියක නොවූවාය. පැය 24 ම දවස් 365 ම ඇය ගුරුවරියක වූවාය. අද වයස අවුරුදු 60 සම්පූර්ණව විශ්‍රාම සුවයෙන් සිටියද ඇය අදටත් සක්‍රීයව ප්‍රදේශයේ දරුවන්ට තම දැනුම හා අත්දැකීම් පවරා දෙන්නීය. දෙමාපියන් දරුවන්ගේ, යම් යම් වැරදි අඩුපාඩු අම්මාට ගෙදරට පවා පැමිණ පැවසූහ. ඇය ඒ සැමට සාවධානව ඇහුම්කන්දී දරුවන්ගෙන් වැඩිහිටියන් ලෙස හැසිරීම් බලාපොරොත්තු නොවන ලෙසත් ඔවුන් අතින් වැරදි සිදුවිය හැකි බවත්, අපගේ වගකීම ඔවුන් නිසි මඟට ගැනීම බවත් පවසමින් ඒ සඳහා අවශ්‍ය උපදෙස් හා මඟ පෙන්වීම් දෙමව්පියන්ට ලබාදීමට කටයුතු කළාය. දරුවන්ගේ ලෝකය සුන්දරයි. අපි අවවාද කර වරද නිවැරදි කළ යුත්තේ ඒ සුන්දරත්වයට හානි නොවන ලෙසට බව ඇය තරයේම ඇඳහූවාය. ඒ අනුව කටයුතු කළාය. කිසිම විටෙක දරුවන්ට කියන දේවල් ඔවුන්ට නොතේරෙන බව හෝ නොඅසන බව ඇය විශ්වාස නොකළ අතර සැමවිටම ඇය සිතුවේ දරුවන්ට තේරුම්ගත හැකි පරිදි කිව යුතු දේ කෙසේ කියන්නේ ද යන්නය. එමෙන්ම ඔවුන්

පිළිගන්නා ලෙසත්, පිළිපදින ලෙසත් දරුවන්ට අවශ්‍ය අවවාද, උපදෙස් දෙන්නේ කෙසේද යන්න සිතා බැලිය යුතු බවයි. ඒ නිසාවෙන්ම ඇය ඇසුරේ සෑම දරුවෙක්ම පාහේ යහමගට ගැනීමට හැකි වූ බව අපි විශ්වාස කරමු. රාජකාරිය දේවකාරියක් ලෙස සැලකූ ඇය අනාගතය නිර්මාණය කිරීමට යහපත් දරු කැළක් සමාජගත කිරීම සඳහා නිරතුරුවම වෙනස මහන්සි විය. ඇය ගුරු පරපුරටම ආදර්ශයකි.

දරාගැනීම

අම්මා තරම් දරා ගැනීමේ ශක්තියක් ඇති කාන්තාවක් මා දැක නැත. අපිට ද ඇතැම් විට තරහ එන තරමට අනවශ්‍ය ලෙස ඇය දරා ගැනීම් කරන බව අපි ප්‍රකාශ කළත් ඇගේ ජීවන රටාව, රිද්මය ඇය වෙනස් නොකළාය. ඇයට ද්වේශ කරන අයට, යම් යම් ගැටළු ඇති කරන සෑම දෙනාටම ඇය සමාව දුන් අතර අවශ්‍ය තැන්හිදී උපරිමයෙන්ම ඔවුන්ට උදවු කිරීමට ද ඇය පසුබට නොවීය. කිසිම විටෙක එකට එක නොකළ ඇය මහමෙරක් මෙන් දරා ගැනීමේ ශක්තියෙන් ආසීය විය. අපහාස නින්දා ඇයට ද තිබුණි. ඒ සෑම දෙයක්ම සම සිතින් දරාගත් ඇය තමන්ට අදාළ දෙය පමණක් භාරගෙන අනිත් අනවශ්‍ය දෑ ඉවත දැමීය. කෙනෙකුට අපහාස නින්දා කිරීමට පෙළඹෙන අය අභ්‍යන්තර ගැටළු රාශියකින් පෙළෙමින් සිටින අයෙකු බවත් ඔවුන්ට අනුකම්පා කළ යුතු බවත් ඇයගේ මතය විය. ඇයට තරම්ම නැතත් සාපේක්ෂව අපට ද දරා ගැනීමේ ශක්තිය ඇයගේ ඇසුරෙන්ම ලැබී ඇත.

ඇයගේ ජීවිතයම ධර්ම ග්‍රන්ථයක් බඳුය. ආගමික දර්ශනයක් බඳුය. බොහෝ විට අපට දක්නට ලැබෙන්නේ න්‍යායන් හා භාවිතයන් අතර ඇති දුරස්ථ භාවයන්ය. එහෙත් ඇයගේ න්‍යාය හා භාවිතය එකම සරල රේඛාවක විය. ඒ නිසාවෙන්ම ඇය සෑමගේ ඇගයීමටත් ගරු කටයුතු සඳහාත් ලක්වූවාය.

දරුවන් 9 දෙනෙකුගෙන් යුත් පවුලේ වැඩිමලා වූ ඇය, අපි අසා

දැනගෙන ඇති පරිදි අනන්ත වූ දුක් කුඩා කල අත් විඳ ඇත. පාසල් යාමට රබර් සෙරෙප්පු දෙකක් පවා නොමැතිව ගිනි ගහන අවිචේ රත් වූ තාරවලට යටිපතුල් පිවිවෙද්දී එය දරා ගෙන පාසල් ගොස් ඇත. පාසල් යාමට පෙර බිඞි එනීම අනිවාර්ය කරුණක් වී ඇත. බිඞි එනීමට පාන්දර 3-4 ට අවදි වන ඇය තම සහෝදර සහෝදරියන් සමඟ ගෙදර ආර්ථිකයට කුඩා කල සිටම ශක්තියක් වී ඇත. ගෙදර ඉවුම් පිහුම් කටයුතුවලටත් සහෝදර සහෝදරියන්ගේ වැඩවලටත් උදව් උපකාර කළ ඇය ඔවුන්ට සහෝදරියක් පමණක් නොව මිතුරියක් ද මවක් ද ගුරුවරියක් ද වූවාය. පවුලේ ප්‍රශ්න තම හිසට ගෙන ඒ සඳහා පෙනී සිටි ඇය පවුලේ දියුණුව වෙනුවෙන් කළ කැප කිරීම් අතිමහත්ය. පවුලේ සමගිය වෙනුවෙන් ඇය නිතරම පෙනී සිටියාය. පවුලේ 9 දෙනා අතර සියලු ඉඩකඩම් බෙදීමේදී තමාට කිසිවක් අවශ්‍ය නොවන බව ප්‍රකාශ කිරීමෙන් ගැහැණු සහෝදරියන් සියල්ලම ඒ මතයට පැමිණ පිරිමි සහෝදරයන් දෙදෙනාට එම ඉඩම් බෙදාදීමට කටයුතු කළ ඇය ආදර්ශමත්ව පවුලේ සමගිය ආරක්ෂා කළාය.

අපේ තාත්තා හරිම නීතිකාරයා ය. අම්මා මෙන් මටසිලිටු නොවීය. එහෙත් කිසිම විටෙක තාත්තා අභිබවා යාම හෝ තාත්තාගේ හිත රිදවීමක් නොකිරීමට වග බලාගත් අම්මා ක්‍රමිකව තාත්තා තුළද මානවීය සෙනෙහස වැඩවීමට තරම් දක්ෂ විය. කිසිම විටෙක නැති දේ ගැන දුක් නොවූ අම්මා තිබෙන දේ පිලිබඳව සතුටු වූවාය. ඇයගේ සංතෘප්ටි ඉම ජීවිතයට දුරස් නොවීය. සෑම අඳුරු වළාවකම රිදී රේඛාවක් ඇති බව ඇය තරයේ විශ්වාස කළාය. කන්දක් නැග්ගොත් පල්ලමක් ඇති බව ද තරයේ විශ්වාස කළ ඇය කවර කන්දක් වුවද පල්ලම සිහිපත් කර ගනිමින් සතුටින් නැග්ගාය. ලද දෙයින් සතුටු වීමේ උතුම් මනසක් හිමි ඇය අත්පත් කරගැනීමට වඩා බෙදා හදා ගැනීමට උත්සුක විය. භෞතික සංවර්ධනයට වඩා අධ්‍යාත්මික සංවර්ධනයට වැඩි නැඹුරුවක් දැක් වූ ඇය ක්‍රමිකව අපේ හඳවත් තුළ ද එකී යහගුණ වර්ධනය කිරීමට පරෙස්සම් විය. කිසිම විටෙක ඇය කිසිවකු සමඟ තරහ වූයේ නැත. ඇය සැබැවින්ම මහමෙරකි.

ඇයගේ ජීවිතයේ කිසිම විටෙක සැරවුණු අරමුණු, සැරවුණු න්‍යාය පත්‍ර නොතිබිණි. සෑම දෙයක්ම විවෘතව සිදුවිය. ඇය නිරන්තරයෙන් කථිකා කර තීරණවලට එළඹිණි. තාත්තා සමඟ ද ඉතා විවෘත ගනුදෙනුවක් විය. ඒ නිසාවෙන්ම "සැකය" යන විෂබීජය අපගේ ගෙදර අහලකවත් නොවීය. රැකියා ස්ථානයෙන් ද අම්මාට කිසිම විටෙක එවැනි ගැටළු ඇති නොවීය. අම්මා නිතරම ඇති දේ ඇති සැටියෙන් ප්‍රකාශ කළ අතර සත්‍ය ගරුක, විනය ගරුක, නීති ගරුක හා ප්‍රතිපත්තිගරුක තැනැත්තියක වූවාය. ඒ නිසාම 'විවිධ ගැටළුවලට මුහුණදීමට ද ඇයට සිදු විය. එහෙත් ඒ සෑම කෙටිකාලීනය. ලොව පවතින්නේ ඇත්ත, සත්‍යය පමණක් බව ඇය තරයේ විශ්වාස කළාය. ඇය බිය වූයේ ස්වභාව ධර්මයාට පමණක්මය.

වගකීම හා වගවීම

ඇය නිතරම තමන් වෙත පැවරුණු වගකීම් නොපිරිහෙලා ඉටුකළ අතර ඊටත් එහා ගොස් වගවෙමින් තම වගකීම් නොපිරිහෙලා ඉටුකරන ලදී. තම දයාබර සැමියාට යහපත් බිරිඳක් වෙමින් කටයුතු කිරීම වගකීමක් ලෙස ශ්‍රී ලාංකේය ජන සමාජයේ ස්ථාපිත කරුණකි. එතෙකුදු වුවත් ඇය එයින්ද ඔබ්බට ගොස් තම සැමියා උපරිම සතුටින් තැබීමට සැමවිටම කටයුතු කළාය. ගෙදර ජීවිතයේදී පමණක් නොව තම සැමියාගේ පාසලේ කටයුතු සඳහා ද අවශ්‍ය සෑම විටම හදවතින්ම උදව් උපකාර කළාය. පවුලේ සතුට වෙනුවෙන් බොහෝ කැප කිරීම් කළ ඇය තාත්තාගේ නෂ්ටයන්ට විශේෂයෙන්ම තාත්තාගේ මවට පියාට ද දියණියක මෙන් සැලකුවාය. දරුවන් වශයෙන් අපව යහපත්ව හදා වඩා ගන්නා වගකීම උපරිමයෙන් ඉටු කළ ඇය ඊට එහා ඉමක සිට අපගේ සිතිවිලි හා සමගාමීව සිටිමින් අපව යහපත් මඟකට යහපත්ව වෙනස් කිරීමට සැමවිටම උත්සාහ දැරීය. ඒ සෑම වෙනසක්ම නිරායාසයෙන් සිදු කළ අතර අපට පීඩනයක් ඇති කරමින් සිදු නොකළාය. පාසලේ තමන්ගේ වෘත්තියේ කටයුතු ද වගකීමට එහා ගොස් ඇය ඉටු කළාය. අධ්‍යාපනයට

එතරම් දැක්ම නොවන දුරුවන්ට ඇය හවස්වරුවේ නොමිලයේ ඉගැන්වූවාය. එම ළමයින් ගෙදරට ගෙනවිත් ඉගැන්වූවාය. අතමිට කරදර දුරුවන්ට ද එලෙසම සැලකුවාය. අධ්‍යාපනය යනු ජීවත් වීමේ කලාව උගන්වන ක්‍රමවේදයක් මිස, රැකියා ලබාගන්නා පුහුණුවක් නොවන බව ඇය විශ්වාස කළාය.

මම මාගේ පළමු පොත ලියා පළ කළේ මම අ.පො.ස. (උ.පෙළ) විභාගය ලියන කාලයේදීය. ඒ 1990 දීය. මම දිනක් කුරුණෑගල පොත්හලකට ගොස් සිටින විට ළමුන් කීප දෙනෙක් පැමිණ නැටුම් කලාවට ප්‍රශ්නෝත්තර පොත් මිලදී ගැනීමට විමසන ලදී. එවැනි පොත් නොමැති බවත්, විද්‍යාව, ගණිතය, ඉංග්‍රීසි වැනි විෂයයන්ට පමණක් ප්‍රශ්නෝත්තර පොත් ඇති බවත් වෙළෙඳ හිමියා පැවසීය. මගේ හිතට අදහසක් පහළ විය. "පොතක් ලියන්න ඕනෑ" මම මේ අදහස අම්මාට පැවසීමේ අම්මා සිනාසී මගේ ඔළුව අතගැවෑය. පුරුද්දෙන් ඒ ඇයගේ එකඟතාවය බව මම දැන ගතිමි. නර්තන කලාව පිළිබඳ ප්‍රශ්නෝත්තර පොතක් ලිවීමට මට වැඩි දවසක් නොගියේය. පොත ලියා මුද්‍රණය කිරීමට තාත්තා සමඟ ගොස් මුද්‍රණාලයට භාර දුනිමි. පොතක් මුද්‍රණය කිරීමට තරම් මුදලක් අපේ ගෙදර නොවීය. මාගේ යෙහෙළියකගේ උදව්වෙන් පොතේ පිටපත් 1000 ක් මුද්‍රණය කිරීම සඳහා රුපියල් විසි දහසක් සොයාගත් මම එය මුද්‍රණාලයට භාර දී පොත මුද්‍රණය කරවා ගතිමි. අම්මා මේ සියල්ල දෙස සතුටින් බලා සිටියාය. ඇය කිසිම විටෙක මේ පොත් විකුණන්නේ කොහොමද? මේ පොත්වලට කරන්නේ කුමක්ද? යන කරුණු කිසිවක් නොවිමසුවාය. මේ සියල්ල මම හොඳින් සැලසුම් කර ඇතැයි ඇය දැඩි සේ විශ්වාස කරන්නට ඇත. මම ඒ වනවිටත් සමකාලීනයන්ට වඩා ඉදිරියෙන් සිතන්නටත්, ක්‍රියාකරන්නටත් පෙළඹී සිටියෙමි. ඒ මගේ මව වගකීමට එහා ගොස් වගවීමෙන් අපව ඇති දැඩි කළ නිසා යැයි මම තරයේ විශ්වාස කරමි.

අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය ඉතා ඉහළින් සමත්වීම නිසා තාත්තා මට මේටී 50 වර්ගයේ යතුරු පැදියක් මිලදීගෙන දී තිබූ අතර මමත් ලොකු මල්ලිත් දෙනොනාම මෙම පොත් අලෙවිය සඳහා රට පුරා පාසල්වලට එම යතුරු පැදියෙන් ගියෙමු. අ.පො.ස. (උසස් පෙළ) විභාගය ලියා පුතිඵල අපේක්ෂාවෙන් සිටි අපි, ඇතැම් දිනෙක උදේ පාන්දර ගෙදරින් පිටත්ව අනුරාධපුර, පොළොන්නරු වැනි නගරවලට ගොස් පාසල්වල විදුහල්පතිවරු හමු වී අවසර ගෙන නර්තන ගුරුතුමිය හමු වී පොත පෙන්වා සතියකින් එන බව පවසන්නෙමු. එසේ එම නගරවල සිට කුරුණෑගල දක්වා ඇති පාසල් 20 කට 25 කට එක දිනකට අපි ගියෙමු. ඊළඟ සතියේ ගිය පසු එක පාසලක් අවම වශයෙන් පොත් 5-6 ක් හෝ මිලදී ගන්නා අතර පොත් 30-40 ක් මිලදී ගත් පාසල් ද ඒ අතර විය. මාස තුනක් යන්නට මත්තෙන් පොත් පිටපත් 1000 ඉතා පහසුවෙන් අලෙවි විය. අපේ යෞවන සමාජ, මුතුහර ළමා සමාජවල සාමාජිකයෝ බස් රථ තුනක රැගෙන කොළඹ, සත්වෝද්‍යානය, ගෝල්ෆේස් පිටිය නැරඹීමට නොමිලේම කැටුව ගියේ පොත් අලෙවියෙන් ලත් මුදලිනි. ඊළඟ පොතට මුදල් ඉතිරි කරගෙන පොත මුද්‍රණයට ගත් ණය මුදලද සම්පූර්ණයෙන් ගෙවූ පසු ඉතිරි වූ මුදල් සියල්ල සිරුවට ආධිමිබරයෙන් පොදු යහපත හා සමාජ සේවා කටයුතු සඳහා වියදම් කළෙමි. එක අවුරුද්දක් තුළ එම පොතේ හතරවන මුද්‍රණය ද සිදු කරන ලදී. අම්මාට, තාත්තාට, මල්ලිලාට, අත්තාට, කිරි අම්මාට තැනි අරන් දුන්නෙමි. අම්මා දැසේ පිරි සතුටු කළුළු පිස දමමින් මාගේ හිස අතගෑවාය. ඇයගේ සතුට පොත විකුණා මුදල් සෙවීම නොව, එවැනි පොතක් ලිවීමට සිතිවිල්ලක් පහළ වීමත් පොත අලෙවියෙන් ලද මුදල් වියදම් කළ ආකාරයත් පිළිබඳව බව මම දැන සිටියෙමි. ඇයගේ කැපවීම්වල පුතිඵල ඇය අත්වින්දේ ලෝකෙට හඬ ගාමින් නොවේ. නිහඬවය. ඇයගේ ආශීර්වාදය අපව නිම නැති ගමනකට අවතීර්ණ කර තිබුණි. ඕනෑම අවදානමක් දැරීමටත්, ඕනෑම නිර්මාණශීලී වැඩක් ආරම්භ කිරීමටත් අවශ්‍ය ආත්ම ශක්තිය හා ආත්ම ධෛර්යය අප තුළ මොනවට ගොඩනැගී තිබුණි. ඒ නිසාම දැඩි ආත්ම අභිමානයක්ද අප තුළ ගොඩනැගී තිබුණි.

ඇය මගේ දුරුවන්ට ද බොහෝ ජීවිත පාඩම් කියා දුන්නාය. මගේ සැමියාට මට තරම්ම ඇය ආදරය කළාය. ඇතැම් විට මටත් වඩා මාගේ ආදරණීය ස්වාමි පුරුෂයාට සෙනෙහසින් ඇය සැලකුවාය. ඇය මාගේ සැමියාට බෙහෙවින් ගරු කළාය. ඒ වෙනකක් නිසා නොව ඔහු මා ඉතා ආදරයෙන් බලාගන්නා නිසාත් මාගේ රාජකාරී කටයුතු මැනවින් ඉටු කිරීමට මට ලබා දී ඇති නිදහස සහ සහයෝගය නිසාත්ය. මාගේ සැමියාට පමණක් නොව ඔහුගේ පවුලේ ඥාතීන්ට ද ඇය හොඳින් සලකන අතර ගරු කරන්නීය. ඒ තුළ ඉමහත් පවුල් බැඳීම් ගොඩ නැගී ඇත. මාගේ සැමියාත් ඔහුගේ මවට තරමටම මගේ අම්මාට ආදරය කරයි. ඔහුගේ ඥාතීන් ද එසේමය. ඒ අතින් මා ඉතා වාසනාවන්ත යැයි මට සිතේ.

මාගේ දුරුවන්ට අප කුඩා කාලයේ අඩුපාඩු ඇතිව හැදුණු හැටි ඇය පවසන්නීය. මාගේ දුරුවන් අප කුඩා කල කළකී දෑ හා ඒ ආශ්‍රිත කථා ඇසීමට ප්‍රිය කරති. අපගේ දැකකාර වැඩ පවා අම්මා දුරුවන්ට පවසන්නීය. ගමේ ගිය විට දුරුවන්ට ඇළේ දොළේ වෙලේ පහසු ලැබීමට අම්මා උපරිමයෙන් කැප වී අවස්ථාව සලසන්නීය. මගේ අම්මා “ඉස්කෝලේ අම්මා” ලෙසින් මගේ දුරුවන් විසින් හඳුන්වන අතර මට දැනෙන්නේ ඇය මහා පාසලක් බවය.

සමානාත්මතාව හා සමරූපීතාව

සැමට සමානව සැලකීම හා සමාන ප්‍රමාණයෙන් සැලකීම උතුම් බව ඇය නිතරම අපට ආදර්ශයෙන්ම පෙන්වා දුන්නාය. ඇය ඇයගේ දෙමව්පියන්ටත් තාත්තාගේ දෙමව්පියන්ටත් එකසේ සැලකුවාය. එකම ප්‍රමාණයෙන් සැලකුවාය. එනිසාම පවුල් අතර බැඳීම් ශක්තිමත් විය. අපි තුන්දෙනාට ද එකම සමානව හා එකම ප්‍රමාණයෙන් සැලකුවාය. පාසලේදී ද එසේමය. ඒ නිසා ඇය සමාජයේ අපකෂපාතී චරිතයක් ලෙස හඳුනාගන්නා ලදී. පාසලේ, ගමේ, සමාජයේ ඕනෑම ප්‍රශ්නයකට විසඳුම් සොයා බොහෝ දෙනා ඇය හමුවීමට පැමිණියහ. ඊට හේතුව සර්ව

සාධාරණ විසඳුමක් ඊට ලැබේවි යැයි යන විශ්වාසය බොහෝ දෙනා තුළ තිබූ බැවිනි. සැමට එකසේ ආදරය, කරුණාව දැක්වීමට තරම් පුළුල් හඳුවනක් ඇය සතු විය. ඇය කෙතරම් ඒ පිළිබඳව සිතුවේද යත් අපි කුඩා කල අපි බලාගන්න යැයි පවසමින් කිරි අම්මා (ඇයගේ මව) අපේ ගෙදරට කිසිම විටෙක ඇය කැටුව නොආවය. එය අත්තාට කරන අසාධාරණයක් බැවින් අපෙන් වෙන්වීම දුකක් වුවත් අපිව අත්තාට - කිරි අම්මාට භාර දී සති අන්තයේ අපිව කැටුව යාමට ඇය පැමිණෙන්නිය. අම්මාගේ මහගෙදර ඇසුර ද අපට විශාල අත්දැකීම් සම්භාරයක් ඉතිරි කිරීමට සමත්විය. අත්තා - කිරි අම්මා කිසිම විටෙක ඇය වෙන් නොකළ නිසා අම්මාගේ සහෝදරියන්ට ද තම වැඩිමහල් සොහොයුරියගේ අඩි පාරේම යාමට සිදු විය. ඒ නිසා සැමදාම අත්තා - කිරි අම්මා ආදරයෙන් එකම වහලක් යට සිටිනු දැකිය හැකි විය. එය දැක කහකටත් වැඩි වුවද අදටත් එසේමය. ඒ සංස්කෘතිය තුළ අපිද අපේ අම්මා, තාත්තා අපේ ප්‍රශ්න වෙනුවෙන් වෙන් කිරීමට නොසිතුවෙමු. අම්මාගේ දිගු කාලීනව බලපාන ඵලදායී තීරණ නිසා ඇතිවන තිරසාර යහපත් දෑ අපමණය.

මගේ සීයා අභිමානවත් චරිතයකි. ඔහු ගරු ගාමිහීරිය. ශ්‍රී නේරුතුමාගෙන් පවා සම්මානයට පාත්‍ර වූ ඔහු ශ්‍රී ලාංකේය අනන්‍යතාව වෙනුවෙන් බොහෝ කැපකිරීම් කළ අභිත චරිතයකි. මම කුඩා කල කිරි පිරිසි, සීනිසි කැමට අභිරුචියක් දැක්වීමි. මුළුතැන්ගේ කැම ශාලාව හා එහි කෙළවර අත්තාගේ ඇඳ තබා තිබුණි. මම මුළුතැන්ගෙට දුටු ගොස් කාටත් හොරා කිරි පිරිසි, සීනිසි කටට දමා ගෙන දුටු යමි. සීයා නිදා සිටියේ යැයි සිතුවත් දිනක් ඔහු මා අමතා කිසිම විටෙක කිසිම දෙයක් හොරෙන් නොකරන ලෙසත් අවශ්‍ය නම් ඉල්ලාගෙන කන ලෙසත් මට අවවාද කළේය. එදා දුන් අවවාදය අදටත් මාගේ දෙකන්වල රැවිපිළිරැවි දේ. එදාට පසු කිසි දිනෙක අනවසරයෙන් කිසිදු දෙයක් නොකිරීමට ප්‍රවේශම් වූ අතර පසු කාලීනව එය පුරුද්දක් ලෙසත් ප්‍රතිපත්තියක් ලෙසත් ආරක්ෂා කර ගැනීමට නිතැතින්ම කටයුතු කළෙමි.

විස්තෘත පවුලක් ලෙස අම්මාගේ මහගෙදර ගත කළ ජීවිතය ඉතා අර්ථසම්පන්න විය. අත්තා - කිරි අම්මාගේ ආභාෂය ලැබීම තුළ ප්‍රබල ගති ලක්ෂණ අප ජීවිත වෙළාගත් බව අතිශයෝක්තියක් නොවේ. ජීවිතය, අන්දැකීම්වලින් පිරුණු අතර ඒ නිසාම වයස අවුරුදු 20 ක් වන විට අවුරුදු 30 ක 40 ක ජීවන අන්දැකීම් ඒ හරහා අපට අත්පත් කර දී තිබුණි.

කාර්යක්ෂමතාව හා ඵලදායීතාව

හැමවිටම අපේ අම්මා නිමැවුමට වඩා ප්‍රතිඵලය කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම විශේෂත්වයක් විය. අවම සම්පත්වලින් උපරිම ඵල නෙළා ගැනීමේ මනා කළමනාකරණ කුසලතාවක් ඇසතු විය. කළමනාකරණය පිළිබඳ කිසිදු විෂය කරුණක් හදාරා නැති වුවද ඇය මුළුතැන්ගෙය පරිපාලනය, ගෙදර සමස්ත පාලනයේදී කළමනාකරණ රීතින් ප්‍රශස්තව අනුගමනය කළාය. එහි න්‍යාය ඇය කිසිවිටෙකත් දැන නොසිටී බව ද මම දනිමි. කොස් කාලයට පොළොස් ඇඹුල්, පොළොස් මැල්ලුම්, කොස් තම්බා කිරි කොස් පිසින ඇය ඉතිරිවන කොස්, අටුවට දමා වේලා අවාර කාලයට ගැනීමට සකසා තබන්නීය. කොස් ඇට වෙනත් විවිධ ව්‍යාංජන වලට එක් කරන්නීය. අල කොළ ඇඹුල, මුකුණුවැන්න ඇඹුල, කොහිල ව්‍යාංජනය, කැකිරි, පිපිඤ්ඤා ආදී බොහෝ ව්‍යාංජනවලට කොස් ඇට එකතු කරන්නීය. ඉතිරි වන කොස් ඇට, වැලි කොස් ඇට, අටු කොස් ඇට ලෙස සකසා අවාර කාලයට ගැනීමට තබන්නීය. දෙල් කාලයේද එසේමය. මඤ්ඤොක්කා ගෙවත්තේ ගැලවූවද එසේමය. මඤ්ඤොක්කා කොළ මැල්ලුම ඉතා රසට ඇය සකසයි. මඤ්ඤොක්කා තම්බා, පුච්චා, බැඳ ව්‍යාංජන සාදා විවිධාකාරයෙන් අපට කෑමට දෙයි. ඉතිරිවන මඤ්ඤොක්කා පොළොවට යට කර පසුව ගැනීමට තබයි. නැතිනම් මඤ්ඤොක්කා තම්බා වේලා අවිටට දමා පසුව පාවිච්චියට තබයි. මඤ්ඤොක්කා පොතු බැඳ මුරුක්කු මෙන් සාදයි. ගෙවත්තේ සෑදෙන සෑම දෙයක්ම ගමේ ගෙවල්වලටද බෙදා දීමට ඇය අමතක නොකළාය.

ඇය ඉතා රසට කෂම පිස ආදරයෙන් අපට පිළිගන්වයි. ඒ සඳහා අපගේ සහයෝගය ඇය කැමැත්තෙන්ම ලබා ගනී. පවුලම එකතු වී කෂම පිසින විට ඒ කෂමවල විශේෂ රසයක් අපට දැනෙයි. හැමදෙයක්ම ඵලදායීව ඉටු කිරීමට අම්මා උත්සුක වෙයි. ඒ නිසාම ජීවිතය විඳවනවා වෙනුවට විඳීමට අපට නිතරම අවස්ථාව ලැබුණි. ඒ හරහා ලැබුණු පන්තරය ඉතා ඉහළය.

කාලය, ශ්‍රමය, මුදල් සියලු සම්පත් අරපිරිමැස්මෙන් ප්‍රයෝජනවත් පරිදි පරිශීලනයට ඇය තුළ තිබූ නිසඟ හැකියාව - ශක්‍යතාව ඇතැම් විට ඇදහිය නොහැකි තරම්ය. මහා මූල්‍ය පාලනයක් ද ගෙදර විය. ලැබෙන මුදලට වැය සකසා ගැනීමේ හැකියාවක් ඇයට විය. පාරිභෝගික ජන සමාජයක කුටුම්භයකට ව්‍යාපාරිකයින්ට හසු නොවී යහපත් ආර්ථිකයක් පවත්වා ගෙන යාමට මහා සැලසුම්කරණයක් තුළ හැකියාව ලැබුණි. ආහාරවල විවිධාංගීකරණය නිසා නිතරම ප්‍රණීත බව වැඩි වැඩියෙන් දැනුණි. ඒ නිසා කෂම කිසිවිටෙක ඉතිරි වී ඉවත දැමීමක් නම් සිදු නොවීය. රැට ඉතිරිවන බත්වලින් දියබත් සාදා දීමටද ඇය අමතක නොකළාය. අරපිරිමැස්ම හා ක්‍රමානුකූල බව නිසාවෙන් සෑම දෙයකම අවසානය ඵලදායී විය.

පුරෝකථනය

සෑම දෙයක්ම කලින් දැකීමේ හැකියාවක් ඇයට තිබුණි. එය දුර්ලභ ගුණාංගයකි. අපට අසනීපයක් හැඳීගෙන එන විට (එය බොහෝ විට උණක් හෙම්බිරිස්සාවකට පමණක් සීමා විය), ඇය එම ලෙඩ වැළඳීමට කලින් අත්බේත් දන්නාය. ඇය සෑම දෙයක්ම කලින් දැක කලින් සැලසුම් කළාය. ඒ නිසා කිසිම විටෙක ගෙදර ගැටුම් ඇති නොවීය. සියල්ල නිරායාසයෙන් රිද්මයකට ගලාගෙන යන බවක් අපට පෙනුණි. එය ඉබේ සිදු නොවුණු අතර අම්මාගේ දැඩි කැපවීම හා මැදිහත්වීම තුළ සිදු විය. ඇය කිසිම විටෙක පාසල් අධ්‍යාපන කටයුතුවලට බාධාවක් කිසිම වැඩසටහනක් යොදා නොගත්තාය. ඇය ඉඳහිට ගන්නා නිවාඩුව ද

සැලසුම් සහගතව අවම පාඩුවක් අනෙක් පාර්ශවයන්ට සිදුවන ලෙස යොදා ගන්නාය. යමකට තාත්තා සහ අපි අකමැතිද? ඇය කලින්ම දැනගෙන ඊට ගැලපෙන පරිදි සියල්ල සැකසුවාය. අපි අතර සිදුවිය හැකි යැයි සිතන වැරදි කලින්ම සිතා එම වැරදි නොකිරීමට විවිධ උපක්‍රම හරහා අපි දැනුවත් කරන ලදී. ඒ කිසිම විටෙක “එපා” කියන වචනය පාවිච්චි නොකළ ඇය ස්වයංචාරණයට අප ලක් කිරීමට තරම් සුක්‍ෂම විය.

ඇයගේ පෙර දැක්ම තත්පර ගණනක සිට දශක ගණනක් ඉදිරියට දිව යන පරාසයක විහිදුණු එකක් විය. ඒ තුළ ජයග්‍රහණය කළේ ඇය පමණක් නොවේ. සමස්ත පවුලත් පමණක් නොවේ. සමස්ත ජන සමාජයයි. සමාජ ශෝධකයින් ලෙස දැවැන්ත කාර්යභාරයක් කිරීමට අපව ගොඩනැගුවේ ද ඇයයි.

ඇයට ජීවිතයේ ඉලක්ක, අරමුණු, පරමාර්ථ හා මනා දැක්මක් විය. එම දැක්ම ළඟා කර ගැනීමේ ක්‍රමෝපායන් හා වැඩ පිළිවෙල ඇය සතුවිය. ඇය අද සතුවූ කැළඹ හෙළන්නේ නම් එය දශක ගණනක කැප කිරීමිවල ප්‍රතිඵලයක්ම වන්නේය. අනාගතය වර්තමානයේදී දැක විග්‍රහ කර ගැනීමේ පුදුම හැකියාවක් ඇය සතුවිය. එය සැබැවින්ම විශ්මිතය.

කාල කළමනාකරණය

ඇය දිනකට ඇති පැය විසිහතර, පැය හතළිස් අටක් පැය හත්තර දෙකක් තරම් කර ගැනීමට දක්‍ෂ වූවාය. උදෑසන අවදිවන ඇය, නිදි පැදුරට යන තුරු කළ සෑම වැඩක්ම ස්වාර්ථයට වඩා පරාර්ථය වෙනුවෙනි. සෑම තත්පරයකම ජීවිතය ගොඩනැගීමට කැප කිරීම සුවිශේෂී විය. සැලසුම් කිරීම හා සංවිධානය තුළ මෙසේ එලදායිව කාලය හසුරුවා ගැනීමට ඇයට හැකි විය. එනිසා ඇය පැයකදී කරන වැඩ ප්‍රමාණය සාමාන්‍ය අයෙකුට කිරීමට පැය 3-4 ක් අවශ්‍ය විය. ගෙදර සියලු දේ පිළිවෙලට තිබෙන නිසා යම් යම් දේ සෙවීමට අනවශ්‍ය ලෙස කාලය

ගත නොවීය. ඒ ඒ දේ ඒ ඒ තැන සුදුසු පරිදි නිසි පරිදි නැබීමට කුඩා කල සිටම අපට පුරුදු පුහුණු කරවීය. හැමදාම රෑට නින්දට පෙර පසු දින කළ යුතු වැඩ, සටහන් කර ගැනීම ඇයගේ සිරිත විය. ඒ නිසා අතපසු වීම් නොමැති තරම් විය. සම්ප්‍රජපලාප, හිස් වචන පැවසීම ඇයට කිසිවිට හුරු නොවීය. ඇය පැවසූ සෑම වචනයකම අර්ථයක් තිබුණි. ගොඩනැගීමක් තිබුණි. ගැහැණුකමත් සමඟ බැඳී බොහෝ "ගැණු ගති" යැයි සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේ හඳුන්වන කේළාම් කීම, කේළාම් ඇසීම, ඕපදුප, කුහකකම් ඇයගේ චරිතයේ නොවූ බැවින් ඇයගේ විවේක කාලය ද එලදායී විය. කාලය රන් හා සමාන බව ඇය ක්‍රියාකාරීව අපට වටහා දී තිබුණි. ගෙදර මුළුතැන්ගෙට අවශ්‍ය දර කැපීමට කැළයට අපි කැටුව යන ඇය වියළී ගිය දර ඉපල් අනුලන ගමන් ඇයගේ කුඩා කාලයේ සොඳුරු අත්දැකීම් අපට පැවසුවාය. පරිසරය ගැන බොහෝ පාඩම් ඇය අපට කියා දුන්නීය. ඒ නිසාම ඇය සමඟ දර කැබීමට යාමට මමත්, මල්ලිලාත් බෙහෙවින් ප්‍රිය කළෙමු. දර කැබීම ඉතා ප්‍රියජනක සතුට ගෙන දෙන ක්‍රියාවක්ම විය. මේ සියල්ල සිදු වූයේ කාලසටහනකට අනුවය. බොහෝ දේ කුස්සියේ එල්ලා තිබුණු දින කැලැන්ඩරයේ සඳහන් විය. ඇය අදත් එසේමය. උදෑසන අවදි වන ඇය නිදි පැදුරට යන තෙක්ම එක සේ වැඩ කරයි. ඇය සැබැවින්ම කාර්යශූරය. අපේ වැඩකට ඇය සහභාගී කර ගැනීමට ද අදටත් මාසයකට දෙකකට පෙර ඇයගෙන් දිනයක් වෙන් කර ගත යුතුය. ඇය එතරම් සැලසුම් සහගතය. කාලය පිළිබඳ අවබෝධයක් හා එහි වටිනාකම කියා දුන් මුල්ම මාගේ ගුරුතුමිය ඇයයි. ඇය කාලයෙහි වටිනාකම පිළිබඳව ඉගැන්වූ පාඩම, කළමනාකරණ පශ්චාත් උපාධිය හැදෑරීමේදී වුවද එතරම් තදින් මාගේ මතකයේ තැන්පත් නොවීණි. පීචන දර්ශනය එතරම්ම පුළුල්ය. සංකීර්ණය. විස්තීර්ණය. එහිදී අතහැරයාම් වලට වඩා අත්පත්කර ගන්නා දෑ අපමණය.

නායකත්ව ගුණාංග

සෑම පුද්ගලයෙකුම නායකයෙකු විය යුතු බව ඇය තරයේ විශ්වාස කළාය. අපට නිතරම අපේ වයසට නොගැළපෙන තරමේ වගකීම් ඇය විසින් අප වෙත කුඩා කල සිටම පවරා ඇත. කුඩා කල නොතේරුණත් නායකයන් ලෙස ජීවත්වීමට ඇය එදා ලබා දුන් දැනුම, ආකල්ප, කුසලතා හා පන්තරය සුළුකොට තැකිය නොහැකිය. මේ සඳහා තාත්තාගේ දායකත්වය ඉතා ප්‍රබල විය. වර්ත ගොඩනැගීමට ද භූමිකා ගොඩනැගීමට ද අම්මාටත් වඩා ශක්තියක් අපේ තාත්තාට විය. වෙනස අම්මාගේ ප්‍රයත්නයේ සොදුරු බවයි. ඇය ක්‍රියාවෙන්ම අප වෙත දායාද කළ නායකත්ව ගුණාංග කිහිපයක් ඔබේ ප්‍රයෝජනය සඳහා සනිටුහන් කරමි.

- දැනුම, කුසලතාව, ආකල්ප යහපත්ව වර්ධනය කර ගැනීම
- ජීවන අත්දැකීම් වලින් අනුන වීම
- කණ්ඩායමක් ලෙස වැඩ කිරීමේ හැකියාව
- ඇහුම්කන්දීමේ හැකියාව හා අනෙකාට ගරු කිරීමේ න්‍යාය
- අපකෂපාතී බව නීතිගරුක, විනයගරුක, සත්‍යගරුක හා ප්‍රතිපත්තිගරුක බව
- බහුශ්‍රැත බව
- මානව ගුණධර්මවලින් අනුන වීම
- නිර්මාණශීලීත්වය
- ඵලදායී සන්නිවේදන හැකියාව (මානව ගණුදෙනුව සඳහා)
- කෂණිකව නිවැරදි විධිමත් තීරණ ගැනීම
- ආරම්භක ශක්තිය (අලුත් යමක් ආරම්භ කිරීමේ හැකියාව)
- සංවිධාන හැකියාව
- සැලසුම් සහගත බව
- මානව බැඳීම් ගොඩනැගීම (අන්තර් පුද්ගල සබඳතා ගොඩනගා ගැනීම)
- සැලවුණු අරමුණු හා න්‍යාය පත්‍ර නොතිබීම

- නමැස්සයිලි හා අවශ්‍ය විට සෘජු බව
- පුරුෂාර්ථ වලින් හෙබිවීම
- ස්වාර්ථය හා පරාර්ථය වෙනුවෙන් පෙනී සිටීම
- දරා ගැනීමේ හැකියාව
- දුරදක්නා නුවණ
- විශ්ලේෂණ හා විමර්ශනාත්මක හැකියාව
- සෑම විෂයකම ව්‍යවහාරික දැනුම (භාවිත දැනුම අත්පත් කර ගැනීම)
- වාමි බව, සරල බව, අල්පේවිෂ බව
- දෙවන නායකත්වය බිහි කිරීමට අති හැකියාව
- පරමාදර්ශී වීම
- ධනාත්මක චින්තනය
- ධනාත්මක ආවේගශීලී බව
- කවුද හරි නොව කුමක්ද හරි යන්න බැලීම (පුද්ගලානුබද්ධව පුශ්න දෙස නොබැලීම)
- කාල කළමනාකරණය
- මනා පාලනය (යහපත් පාලනය)
- පෙර දැක්ම (කලින් දැකීම - යමක් සිදු වීමට පෙර එය දැක විසඳුම් සෙවීම)
- ඉලක්ක, අරමුණු, පරමාර්ථවල පිහිටා විශාල දැක්මක් සහිතව කටයුතු කිරීම
- පරිසර හිතකාමී වීම
- ගවේෂණශීලී බව
- වගකීමට වඩා වගවීම උතුම් බව
- සර්ව සාධාරණ බව
- හෘද සාක්ෂියට එකඟව කටයුතු කිරීම
- සෑමම එක ලෙස එක ප්‍රමාණයෙන් සැලකීම
- හිත මානසයන් හෝ අධි මානසයන් තොර ආත්ම අභිමානය
- ස්වාධීන මතධාරී වීම
- සහකම්පනය හා සංජානනය

- අනෙකා ඇගයීම
- මානව ගුණාධර්ම දැරීම හා මිනිසත්වය

යහපත් පුරුදු

අපේ අම්මා දිනපතා රාත්‍රියේ සියලු වැඩ අවසන් කොට පවුලේ ආදායම් වියදම් පොතක සටහන් කළාය. ඇය ඉතා දක්ෂ ලෙස පවුලේ මුදල් කළමනාකරණය කළාය. මාසික අය - වැය සටහන් පරීක්ෂා කරන ඇය අනවශ්‍ය වියදම් ඊළඟ මාසයේ අඩු කිරීමට උත්සාහ ගත්තාය. ඇයගේ මුදල් වියදම් කිරීම ඉතා සැලසුම් සහගත විය. ඒ නිසාම උතුරා යන මුදල් සම්භාරයක් නිවසේ නොවුණත් කිසිම විටෙක දරා ගත නොහැකි අඟ හිඟකම් නිවසේ නොවීය.

ඇය නිවාඩු දිනවල දවල් ආහාර වේල හා සෑම දිනකම රාත්‍රී ආහාර වේලට සකසන ව්‍යංජන අපගේ නිවස දෙපස පිහිටි අසල්වැසි නිවෙස් දෙකටම පුරුද්දක් වශයෙන් දුන්නාය. ඒ නිසාම ඔවුන් පිසින ව්‍යංජන ද අපට දුන්නහ. ඒ නිසාම අපේ කෑම මේසය විවිධ රසයෙන්, විවිධ ගුණයෙන් යුත් විවිධ වර්ගවල කෑම වලින් පිරී තිබුණි. එය අනෙක් අය සහජීවනයේ උත්තරීතර අවස්ථාවක් ලෙස මම දටිමි. අත් වින්දෙමි. මේ නිසා පසු කලෙක නිවෙස් වල කතාබහ කර ව්‍යංජන පිසින මට්ටම දක්වා මේ ක්‍රියාවලිය දිගුවක් විය. ඒ නිසා කිසිම විටෙක එකම ව්‍යංජන කිසිම නිවසක එකට පිසීමක් නොකෙරුණි. ඒ තුළ ගොඩනැගුණු සහෝදරත්වය - සෙනෙහස - අපේකම ජීවිත වලට පුදුමාකාර සැහැල්ලුවක් එකතු කිරීමට සමත් විය. ඉන් අපේ නිවසට වම්පසින් පිහිටි නිවස, ජාති - ආගම් - කුලය පවා සමාන වන ශ්‍රද්ධා පවුලක් වෙසෙන නිවසක් වුවත් දකුණු පස පිහිටි නිවසේ වූයේ ඉස්ලාම් භක්තික මුස්ලිම් නිවැසියන්ය. අසල්වැසි සෑම පවුලක්/නිවසක් අතරම මහා සහෝදරත්වයේ බැම්මක් ගොඩනැගී තිබුණි.

ඇය සමස්ත පවුලේ කටයුතු සැලසුම් කළාය. අපේ මිඳු ඉසිනු ලැබුවේ සතෙක් වැටී ගඳ ගහන විට නොවේ. මාස 6 කට පමණ වරක් මිඳු ඉසීම පුරුද්දක් විය. සෑම ඉරිදා දිනකම ඇඳ ඇතිරිළි මාරු කර පිරිසිදු කිරීම සිරිතක් විය. අම්මා මාසෙකට වතාවක් කැප්පෙට්ටියා කොළ අතු ලියක ගැට ගසා මකුළු දැල් කැඩුවාය. මේ සෑම දෙයකටම කාල රාමුවද කාල සටහනක් ද තිබුණි. ඒ සෑම දෙයකටම අපිව සහභාගි කර ගැනීමටද ඇය අමතක නොකළාය.

ගම සමග පුදුමාකාර සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනගා ගැනීමට ද ඇය සමත් විය. මේ අතර මරණාධාර සම්තිය, දායක සභාව නොවරදවා සහභාගි වූ රැස්වීම් විය. නිතරම ගමේ ගෙයක් ගෙයක් ගානේ නොගියත් සෑම මළ ගෙදරකටම, මඟුල් තුලාවකටම ඇය පියා ද සමඟ සහභාගි විය.

උදේ පාන්දර අවදි වන ඇය පවුලේ සෑම අවදි කළේ ඉතා ආදරයෙනි. බොහෝ දෙනා අද භාවිතා කරන, ජීවිතයේ කටුකම හඬක් වන “එලාම්” එකට ඇය කිසිදාක අවදි වී නැත. ඇයට නින්දට යාමට පෙර හිතා ගත් වේලාවට අවදි වීමේ පුදුමාකාර හැකියාවක් තිබුණි. කිසිම දිනක ප්‍රමාද වී ඇය අවදි වූ බවක් අපට මතක නැත. ඇය ඉතාම ආදරයෙන් අපව අවදි කළ නිසා සෑම දිනකම අපි අවදි වූයේ ඇගේ මිහිරි කටහඬෙනි. රාත්‍රියේ ද මුළුතැන්ගෙයි සියලු කටයුතු අවසන් කර විනාඩි කිහිපයක් භාවනා කර නින්දට යාම ඇගේ සිරිත විය. ඒ නිසා එක දිනට සුවදායක නින්දක් ඇයට තිබුණු බව අපි දනිමු. කොතරම් රෑ බෝ වුණත් මුළුතැන්ගෙයි කෝප්ප, පිඟන්, හට්ටි, මුට්ටි සියල්ල සෝදා මුළුතැන්ගෙයි ලස්සනට පිළියෙල කර ඇය නින්දට ගියාය. මේ නිසාම සෑම උදෑසනක්ම අලුත් බවකින් මුළුතැන්ගෙයි වැඩ ඇරඹීමට ඇයට හැකි විය. සෑම දිනක්ම නැවුම් බවකින් පිරී තිබුණි. ගෙදර සියලු දෙනාගේ ඇඳුම් තම තමන් විසින් දිනපතා සෝදා ගත යුතු විය. ඇය ඒ සඳහා සියලු දෙනා මෙහෙයවුවාය. අපිට අපහසු අවස්ථා වල දී ඇය සියල්ලන්ගේ රෙදි සේදුවාය. ඇඳුම් සේදීම හැර ඇඳුම් පැළඳුම් ඉස්ත්‍රික්ක කිරීමත් එක

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

විටෙක ඇය කළාය. ඒ නිසා අනවශ්‍ය විදුලි විශදුමක් දැරීමට කිසිම විටෙක සිදු නොවිණි. ඇය නිතරම අරපිරීමැස්මෙන් කටයුතු කළාය. එසේ කිරීමට අපව ද පෙළඹවුවාය.

ඇයගේ යහපත් පුරුදු සියල්ලම උකහා ගැනීමට අපිට ද නොහැකිය. ඒත් බොහෝ යහපත් පුරුදු අපගේ ලේ, මස්, ඇට, නහර තුළ තැන්පත් කිරීමට තරම් ඇයගේ කැප කිරීම් හා උපායශීලී උපක්‍රමශීලී සත්භාවයේ උත්සාහයන් ශක්තිමත් වී ඇත.

දේශානුරාගය හා දේශමාමකත්වය

ඇය මේ පින්බර දේශයට මේ පින්බර මාතෘ භූමියට බෙහෙවින් ඇලුම් කළාය. අදටද එසේමය. එපමණකුදු නොව මේ පින්බර දේශයට ඇලුම් කිරීමට අපද, ඇයගේ ශිෂ්‍ය පරම්පරාව ද පෙළඹවීය. නිතරම දේශානුරාගී සුභාවිත ගී ශ්‍රවණයට අවස්ථාව සැලසූ ඇය දේශානුරාගය ඉස්මතු වන සාහිත්‍ය නිර්මාණ පරිශීලනයට අපව පෙළඹවීය. ඇය නිතරම මේ රටට වැඩිදායක අයෙකු වීමට ඇය ඇසුරේ සිටි සැම පෙළඹවීය.

මළත් මේ දේශයට හානි නොකරන ලෙස ඇය අපට ආදර්ශයෙන් පෙන්වා දුනි. නිදහස් අධ්‍යාපනයෙන් ගොඩනැගෙන අපි, මේ රටට පමණක් නොව ලොවටම, මේ විශ්වයටම සේවය කළ යුතු බව නිතරම ඇය පැවසුවාය. සැමවිටම හෘද සාක්ෂියට එකඟව අවංකව කටයුතු කිරීමට අපට කියා දුන් ඇය අසාධාරණයට එරෙහිව නැගී සිටීමට ද අකුරු කියවුවාය. තම ඇසට දැක තම කනට ඇසෙන දේ පමණක් විශ්වාස කිරීමට හුරු කරවූ ඇය ස්වාධීන පුද්ගලයෙකු වීමේ සාඩම්බර බව පැහැදිලි කර දුන්නාය. කිසිම විටෙක අනුන්ගේ පියාපත් වලින් ඉගිලෙන්නට උත්සාහ නොකරන ලෙසත් අනුන්ගේ ඇස් වලින් ලෝකය බැලීමට උත්සාහ නොකරන ලෙසත් නිතරම පැවසුවාය. මානව දයාවේ උත්තරීතර බව හා එහි සුවදායී ප්‍රතිඵල ආශ්වාදනීය බව ප්‍රායෝගිකව

ඇය අපට පෙන්වා දුන්නාය. පරිසරයට එරෙහිව යන සංවර්ධනයේ කිසිදු යහපතක් නැති බවත් එසේ සිදුවන හැමවිටකම ඊට එරෙහි වීමටත් ඇය අපිව බල ගැන්වීය. යහපත් දේ වෙනුවෙන් කොන්දේසි විරහිතව පෙනී සිටීමට ඇය අපට කියා දුන්නාය. පුද්ගලයෙකුගේ එකතු කළ අගය (Added Value) යනු බාහිර පෙනුම හෝ බාහිර සාධක නොව එම පුද්ගලයාගේ ආධ්‍යාත්මික ගුණ කඳු පමණක්ම බව ඇය තරයේම විශ්වාස කරමින් අපට ද ඒ පිළිබඳව සිතීමට ඉඩකඩ විවෘත කර දුන්නාය.

හෘද සාක්ෂියට එකඟව ප්‍රතිපත්තිගරුකව කටයුතු කිරීමේ නිරාමිස සතුට අත් විඳීමට අපිට ඇය අවස්ථාව සලසා දුන්නීය. එනමින් ලැබෙන ආත්ම ශක්තිය, විශ්ව ශක්තියක්ම බව ඇය අපට වටහා දුන්නාය. එකී විශ්ව ශක්තිය වරක් අත්විඳි අයෙකු එම ශක්තියෙන් බැහැර වී ඊට පිටුපා නොයන බව අද වන විට මටද සුපැහැදිලිය. එකී විශ්ව ශක්තිය අපි නොසිතන තැනෙක අපිව ඔසවා තබනු ඇත. මා ද මේ වන විට එම විශ්ව ශක්තියේ ආශීර්වාදය, ආත්මාදය අත් විඳිමින් සිටිමි. එයින් මුසපත්ව සිටිමි. මේ සමාජය යහපත් තැනකට ඔසවා තැබීම සඳහා ගනු ලබන ඕනෑම ක්‍රියාකාරකමකදී එහි වෙහෙසක් නොදැනී නිරාමිස සතුටම භුක්ති විඳිනා සැහැල්ලු ජීවිතයක කොටස්කාරියක වී සිටින්නෙමි.

මාගේ අම්මාගේ අම්මා ඇයට පවරා දුන් යථෝක්ත විශ්ව දැනුම ඇය මා වෙත නොපිරිහෙලා පවරා දුන්නාය. මමත් මගේ දියණිය “සරා” වෙත මේ මොහොතේ එකී ජීවන දර්ශනය පවරා දෙමින් සිටිමි. මාගේ එකම පැතුම ඇය අනාගතයේ මටත් වඩා හොඳින් ඇයගේ දියණියට මේ උත්තරීතර ජීවන දහම පවරා දීමයි. ඇය එය ඉටුකරනු නියතය.

ඇය යන ඒ මඟට පිවිසීමට ඔබත් ඔබගේ දියණිවරුන් පෙළ ගස්වා තිබේද? ඒ සඳහා ඔබ අද සූදානම් ද? එසේ නම් ඔබත් අප සැමත් කොතරම් වාසනාවන්තද? මේ සොබාදහම විසින් ඔබව සුරකිනු ඇත. එය

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

ස්වාධීනයි. අම්ලයි. සර්ව කාලීනයි. යහපත් සෑම ප්‍රයත්නයක්ම ඔබට විශ්ව ශක්තියක්ම වනු ඇත. අත් විඳි බලන්න. එය සැබැවින්ම නිරාමිස සතුටකි.

අපි සෑම එකාචන්ව සිතුවොත් දැන් දැන්ම සැලසුම් කළොත් පවතින සමාජයේ අහිතකර හැඩතල වෙනස් කිරීමේ හැකියාව ඇත. මේ මාතෘ භූමිය මේ පින්බර දේශය එක්ව ගොඩනගමු.

අපි තාමත් ප්‍රමාද නැත.

පසුවදන

ගෙත්තම් කරනු ලැබූ සුවඳ විහිදුවා ස්වේතධර සමන් පිවිච වැලක් මෙන් ඇගේ මව පිළිබඳ අසුරු විවරනය කාගේත් සිත් අවදි කරවන්නකි. එවන් වූ ජීවිත වෘත්තයක් පිළිබඳ රට්ටම හෙළි දරවී කිරීමට තරම් මාතෘ ප්‍රේමයක් ඔඳු වැඩුණු එම ගුණ්‍යයට පසුවදනක් ලිවීමට පෙර, මවගේ වූ මහා ගුණ කැටි කොට පෑන් තුඩු තුළින් ගලා ආ රුධිරයෙන් කඩදාසි මත සටහන් කිරීමට තරම් ධෛර්යවන්ත වූ ඒ අභිත දියණිය පිළිබඳ යමක් පැවසීම යුක්ති යුක්ත යැයි මම සිතමි.

මා බස්නාහිර පළාතට පැමිණ වැඩ භාරගෙන වසර තුනකට පමණ පසුව අමුතූම තාලයේ වැඩ කිරීමේ “කඩි කුලප්පුවක් ” ඇති නිලධාරිනියක් බොහෝ රැස්වීම් වලදී මා අසලින්ම ඉඳගෙන සිටිනු නිරික්ෂණය කළෙමි. රැස්වීම් දෙක තුනකට සහභාගී වීමෙන් පසුව බොහෝ ඉක්මනින්, කුළුපග සහෝදර නිලධාරිනියක මෙන් බොහෝ කාලයක සිට දැන හඳුනා ගත් මිතුරියක ලෙස අපි සමීප වීමු. ඇතැම් රැස්වීම් වල ඇති නිස්සාර බව හා ඇතමුන් ප්‍රධානීන් හමුවේ බොරු ඛේගල් ඇඳ බා, ළඟ නැති වුන් මතින් සියලු දෝස් හැර සුදනන් වී සැනසිල්ලට පත්වන්නවුන් දෙස අප දෙදෙනාම, ජ්‍යෙෂ්ඨාපනක තත්වයට පත්වන බව “ඉඟි බිඟි වලින් ” හා “අතිරූපණ” වලින් ප්‍රකාශ කරගත් අතර ඇතැම් විට එකිනෙකාගේ අදහස් සිය වැඩ පිළිබඳ සටහන් පොත් වල නිසඳුස් ලෙස සටහන් වන්නට ද විය.

බොහෝ වැඩ කටයුතු වලදී අප දෙදෙනා දෙපාර්තමේන්තු දෙකක වැඩ කළද, එක් දෙපාර්තමේන්තුවක සේවය කරන එකම අරමුණක් ඇති සහෘදයන් දෙදෙනෙකු ලෙස ඉතා නිහඬව පසුගිය කෙටි කාලසීමාව තුල වැඩ කටයුතු කළෙමු. ඒ සියළුම වැඩ කටයුතු ලකුණු දමා ගැනීමට නොතින් ආශාවෙන් නොව අපි උපන් දේශයට ඇති අති මහත් ආදරය, භක්තිය නිසාම හට ගැනුණු උදාර දේශ ප්‍රේමයෙන් යුතුව කළ නිසාම බොහෝ විට නිර්දය විවේචන වලට අපි ගොදුරු වූයෙමු. එහෙත්

ඇයත් මමත් එකිනෙකාට ධෛර්යය දෙමින් ඉදිරිය බලන්නට එක්ව ඇත්තේ ඇයිද යන රහස ඇය බොහෝ විට කාර්යශූර, අති මානුෂීය, පාරාර්ථකාමී වර්තයක් බවට පත් වූයේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ මා තුළ වූ කුතුහලය තුනී කරමින්, එහි වූ රහස “ඔබේ අම්මාත් මගේ අම්මාම නම්” යන ඇගේ මවගේ වූ සත්‍ය ගුණ කඳම්භය මාතෘ ප්‍රේමයෙන් ඔද වැඩුණු කෘතිය තුළින් රටටම හෙළිදරව් කර තිබේ.

බහුභාණ්ඩික මානසිකත්වයෙන් එකිනෙකා නසනා සමාජ ක්‍රියාවලිය තුළ මව, පියා, දුව, පුතා වෙනස හඳුනා ගත නොහැකිව අපරාධ සිදුවුණු සමාජයකට මෙම කෘතිය මහත් ආලෝකයක් වන බව ඉඳුරාම පැවසිය හැකිය. තම දුව, පුතා දෝස්තරවරයෙක්, ඉංජිනේරුවරයෙක් එසේ නැතිනම් විශේෂ උඩගුවන බිම පය නොතබන උඩගුකමින් සමාජය දෙස බලන නරෑමයකු නිර්මාණය කිරීමට දෙමාපියන් වෙහෙසන සමාජයක මෙම මව්ගුණ කෘතිය තුළින් තම දුවා දරුවන් යැවිය යුතු දිශාවත් සහතික ලත් උගතකු කිරීමට පෙර රටට, ලෝකයට, පරිසරයට ආදරය කරමින් මානව දයාවෙන් පිරිපුන් සැබෑ මිනිසෙකු නිර්මාණය කළ යුතු බවත් එහිදී එවන් කාර්යයන් ඉතා සරලව ගෙදර තුළදීම කළ හැකි බවත් ඇයගේ ජීවිතයේ අත්දැකූ ප්‍රත්‍යක්ෂ කරගනු ලැබූ දැනුමේ මනහර බව ඉතා සංවේදීව විස්තර කර තිබේ.

මෙය මහා ගත් කතුවරයකුගේ නොබෙල් සම්මාන ලද කෘතියක් නොවේ. පිටු සිය ගනණක් උපමා, උපමේය, තද්ධිත, කෘදන්ත, සමාස, අලංකරන පද නැතත්, කවි මෙන් අඛණ්ඩව ඉහළ ගුණයෙන් පිරි මව්ගුණ මේ ගද්‍ය සංග්‍රහයේ අනුනව ඇති බව නොකියාම බැරිය.

මෙහි බස ඉතා සරලය. සුබනමස වේ. අති සංවේදීය. විටෙක හැගුම්බර වේ. කියවන්නාට තම මවගේ තුරුලට යාමට පොළඹවයි. තම තමන්ගේ මව්වරුන්ට නියමිත යුතුකම් ඉටු වේද යන්න පිළිබඳ සිතා බැලීමට පොළඹවන අතර වර්තමාන බිරින්දෑවරුන් තම ස්වාමිපුරුෂයා දෙසත් වර්තමාන ස්වාමිපුරුෂයාට තම බිරිඳ දෙසත් දරුවනට මව

දෙසත් මවට දරුවන් හඳුන්වා ගතයුතු ආකාරයත් පිළිබඳ අපූරු විග්‍රහයක්, පුහුණුවක් මේ පොත තුළින් ලබා දී ඇත.

මෙම පොත ඕනෑම අයෙකුට අනායාසයෙන් කියවිය හැකි අතර සෑම වචනයක්ම තම ශරීරයේ “ශෛලයක්”, “අංශුවක්” බවට පත් කර ගත හැකි නිර්මාණයක් ලෙස මම දකිමි, එසේම එය මන:කල්පිත ලෝකයේ සිදු වුවක් නොව මේ මිනිසිට සජීවීව, සත්‍ය වශයෙන්ම ඇගේ පවුල තුළ අත්දැකූ සිද්ධීන් සමුදායක, ඇගේ මනසේ ප්‍රකම්පනය වේ. ඇය ඒ අත්දැකීම් සමුදාය අපූරුවට පරාවර්තනය කරයි. එමගින් මුලු මහත් සමාජයට මහා පාඩමක් උගන්වන්නේ නිරායාසයෙන්ම එම ගුණ සමුදායන් අත්හැර පළා යා නොහැකි ලෙසය.

ඇගේ කුඩා කල සිටම නැතහොත් ගර්භාෂයේ පිළිසිඳුගත් දා සිටම දරුවකු මවගෙන් ලැබෙන සෙනෙහස මොනවට විග්‍රහය කරමින් ඇගේ ම වූ සැබෑ අත්දැකීම් කිසිදු වකිතයකින් තොරව නොසැලවා සමාජයට දායාද කිරීමට කරමි අතිත දියණියක්ව ඇත.

මේ කෘතිය සත්‍යවශයෙන්ම සැම මවක්ම, පියෙකුම පාසල් දරුවන් මෙන්ම යෞවන යෞවනියන්ද කියවිය යුතුය. සත්‍ය වශයෙන්ම මව් ගුණ පිළිබඳ පවුලේ සමගිය, සතුට පිළිබඳ කරනු ලබන දේශන සිය ගණනකට වඩා මෙම පොත් පිටව “ මව් ගුණ ” සුවඳවත් මේ මල් දම සැම දෙනකුගේම මනසට ඇතුළත් කර ගත යුතුය. යහපත් සමාජයක් අපේක්ෂා කරන සෑම අයෙකුටම මෙහි පිටපතක් ගෙන ඒවා අන් අය අතර බෙදා දීමෙන් විශාල මෙහෙවරක් කළ හැකි වනු ඇත.

ඇය විද්‍යා විෂයන් හැඳුරුවත් ගෞරව්‍ය ඉගෙනගත් සමාජ විද්‍යා ගුණය අදටත් ඇය ප්‍රායෝගිකව සිය රාජකාරී ජීවිතය තුළද මැනවින් ඉටු කරන නිලධාරිණික් ලෙස මෙවැනි කෘතියක් එළි දැක්වීමෙන් මුලු මහත් සමාජයම අවදි කොට ඇති බව නම් නොකියාම බැරිය.

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

ඇගේ කෘතිය තුළ නායකත්ව ගුණාංග, ඵලදායීතා සංකල්ප, කළමනාකරණ මූලධර්ම, තිරසාර සංවර්ධනය, ආර්ථික විද්‍යාව, සමාජීය විද්‍යාව, පරිසර විද්‍යාව යන අතිමහත් වූ විෂයන් පිළිබඳව විෂයානුගත භාෂාවෙන් මිදී විවෘත මනසින් යුතුව විස්තර කර ඇත.

අවසාන වශයෙන් සැබෑ ලෙසම මෙම කෘතියේ සඳහන් කරුණු ඇගේ රාජකාරී ජීවිතය තුළ මට අත්දැකීමක් වේ. එබැවින් මේ අව්‍යාජ කතුවරියගේ, අව්‍යාජ කෘතිය දෙස මා මෙම පසුවදන සටහන් කරන්නේ අප්‍රමාණ වූ සෙනෙහසකිනි. හත්තයකිනි. යහපත් සමාජයක් ගොඩ නැගීම සඳහා අප තුළ ඇති වුවමනාව ඇයගේ කෘතිය තුළින් තව තවත් ඔප්නංවා තිබෙන මොහොතක එවන් වූ කෘතියක් සඳහා පසුවදනක් ලිවීමට ආරාධනා කිරීම ගැන අවසාන වශයෙන් ඇයට ස්තූතිවන්ත වෙමි.

යහපත් සමාජයකට මෙම කෘතිය හොඳ අත්වැලක් වේවායි පතමි !

වෛද්‍ය ම. හේ. නිමල් කරුණාසිරි
ආයුර්වේද කොමසාරිස්,
බස්නාහිර පළාත

*“Wherever the Buddha’s teachings have flourished,
either in cities or countrysides,
people would gain inconceivable benefits.
The land and people would be enveloped in peace.
The sun and moon will shine clear and bright.
Wind and rain would appear accordingly,
and there will be no disasters.
Nations would be prosperous
and there would be no use for soldiers or weapons.
People would abide by morality and accord with laws.
They would be courteous and humble,
and everyone would be content without injustices.
There would be no thefts or violence.
The strong would not dominate the weak
and everyone would get their fair share.”*

~THE BUDDHA SPEAKS OF
THE INFINITE LIFE SUTRA OF
ADORNMENT, PURITY, EQUALITY
AND ENLIGHTENMENT OF
THE MAHAYANA SCHOOL~

Taking Refuge with a mind of Bodhichitta

**In the Buddha, the Dharma and the Sangha,
I shall always take refuge
Until the attainment of full awakening.**

**Through the merit of practicing generosity
and other perfections,
May I swiftly accomplish Buddhahood,
And benefit of all sentient beings.**

The Prayers of the Bodhisattvas

**With a wish to awaken all beings,
I shall always go for refuge
To the Buddha, Dharma, and Sangha,
Until I attain full enlightenment.**

**Possessing compassion and wisdom,
Today, in the Buddha's presence,
I sincerely generate
the supreme mind of Bodhichitta
For the benefit of all sentient beings.**

**"As long as space endures,
As long as sentient beings dwell,
Until then, may I too remain
To dispel the miseries of all sentient beings."**

**GREAT VOW
BODHISATTVA EARTH-TREASURY
(BODHISATTVA KSITIGARBHA)**

**“ Unless Hells become empty,
I vow not to attain Buddhahood;
Till all have achieved the Ultimate Liberation,
I shall then consider my Enlightenment full !”**

**Bodhisattva Earth-Treasury is
entrusted as the Caretaker of the World until
Buddha Maitreya reincarnates on Earth
in 5.7 billion years.**

**Reciting the Holy Name:
NAMO BODHISATTVA KSITIGARBHA**

**Karma-erasing Mantra:
OM BA LA MO LING TO NING SVAHA**

Samantabhadra's Admonition

**This day is done,
And life dwindles accordingly.
Like fish with little water,
what joy is there !**

**Endeavor for good progress,
As if to fight a fire burning on one's
own head.
Just keep impermanence in mind,
And guard against looseness and
indifference.**

Namo Amita Buddha !

With bad advisors forever left behind,
From paths of evil he departs for eternity,
Soon to see the Buddha of Limitless Light
And perfect Samantabhadra's Supreme Vows.

The supreme and endless blessings
of Samantabhadra's deeds,
I now universally transfer.
May every living being, drowning and adrift,
Soon return to the Pure Land of Limitless Light!

* The Vows of Samantabhadra *

I vow that when my life approaches its end,
All obstructions will be swept away;
I will see Amitabha Buddha,
And be born in His Western Pure Land of
Ultimate Bliss and Peace.

When reborn in the Western Pure Land,
I will perfect and completely fulfill
Without exception these Great Vows,
To delight and benefit all beings.

* The Vows of Samantabhadra Avatamsaka Sutra *

DEDICATION OF MERIT

May the merit and virtue
accrued from this work
adorn Amitabha Buddha's Pure Land,
repay the four great kindnesses above,
and relieve the suffering of
those on the three paths below.
May those who see or hear of these efforts
generate Bodhi-mind,
spend their lives devoted to the Buddha Dharma,
and finally be reborn together in
the Land of Ultimate Bliss.
Homage to Amita Buddha!

NAMO AMITABHA 南無阿彌陀佛

【斯里蘭卡文：IF YOUR MOTHER IS AS MY OWN】

財團法人佛陀教育基金會 印贈
台北市杭州南路一段五十五號十一樓

Printed and donated for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org
Website: <http://www.budaedu.org>
Mobile Web: m.budaedu.org

This book is strictly for free distribution, it is not to be sold.

නොමිලයේ බෙදාදීම පිණිසයි.

Printed in Taiwan
3,000 copies; July 2015
SR065-13417

